

GEMEENTE MARUM
ZONNEPARK MARUM - ALBERDAHEERD
RUIMTELIJKE ONDERBOUWING

Rho
—
**ADVISEURS
VOOR
LEEFRUIMTE**

RUIMTELIJKE ONDERBOUWING ZONNEPARK Ma-
rum - Alberdaheerd

CODE 20151077 / 24-08-2016

SOLARFIELDS BV 20151077 / 24-08-2016
RUIMTELIJKE ONDERBOUWING ZONNEPARK MARUM - ALBERDAHEERD

<u>INHOUDSOPGAVE</u>	<u>blz</u>
1. INLEIDING	1
1. 1. Aanleiding	1
1. 2. Huidige planologische regeling	4
1. 3. Leeswijzer	4
2. UITGANGSPUNTEN	5
2. 1. Huidige situatie	5
2. 2. Ruimtelijke en landschappelijke inpassing	5
3. BESCHRIJVING ONTWIKKELING	9
3. 1. Locatiekeuze	6
3. 2. Ruimtelijke en landschappelijke inpassing	11
3. 3. Functionele inpassing	11
4. BELEIDSKADER	11
4. 1. Rijksbeleid	12
4. 2. Provinciaal beleid	13
4. 3. Gemeentelijk beleid	16
5. OMGEVINGSASPECTEN	18
5. 1. Ecologie	18
5. 2. Cultuurhistorie en archeologie	24
5. 3. Water	25
5. 4. Milieuzonering	25
5. 5. Bodem	26
5. 6. Geluid	26
5. 7. Luchtkwaliteit	27
5. 8. Externe veiligheid	27
5. 9. Lichthinder	27
5. 10. Kabels en leidingen	27
6. UITVOERBAARHEID	28
6. 1. Maatschappelijke uitvoerbaarheid	28
6. 2. Economische uitvoerbaarheid	29
7. AFWEGING EN CONCLUSIES	30
BIJLAGEN	
<u>Bijlage 1</u>	Landschappelijke inpassing
<u>Bijlage 2</u>	Uitgangspunten natuurzone
<u>Bijlage 3</u>	Watertoets
<u>Bijlage 4</u>	Zienswijzennota

1. INLEIDING

1. 1. Aanleiding

Ten zuidoosten van de kern Marum ligt de locatie Alberdaheerd. Deze locatie is door de gemeente aangewezen als mogelijk uitbreidingslocatie voor woningbouw. De ontwikkeling van woningen is de afgelopen jaren gestagneerd en een volledige uitbreiding van deze wijk wordt dan ook de komende 15 jaar niet verwacht. De gemeente kiest er daarom voor om op deze gronden een zonnepark te ontwikkelen.

Solarfields heeft een overeenkomst met de gemeente gesloten om op een deel van deze gronden een zonnepark te realiseren. Het gaat om een park van circa 11 hectare waar elektriciteit wordt opgewekt door middel van PV-panelen.

De gewenste situatie kan niet plaatsvinden op basis van de huidige planologische regeling. Het college van B&W van de gemeente Marum staat welwillend tegenover de ontwikkeling van een zonnepark, mede vanwege de duurzaamheidsambitie. De gemeente heeft zich tot doel gesteld om een steentje bij te dragen aan een meer duurzame samenleving. Daar waar mogelijk zullen initiatieven worden ondersteund.

Op basis van de *Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)* kan worden afgeweken van het bestemmingsplan, door het verlenen van een omgevingsvergunning. Voorwaarde hierbij is dat de activiteit niet in strijd is met een goede ruimtelijke ordening. Om dit te kunnen aantonen is een goede ruimtelijke onderbouwing noodzakelijk. Deze notitie voorziet hierin en is de motivering van het besluit om af te wijken van het vigerende bestemmingsplan.

In figuur 1 is de ligging van het projectgebied weergegeven. De locatie grenst, ten zuidoosten, aan de kern Marum. In figuur 2 is de begrenzing van het projectgebied weergegeven. De begrenzing is afgestemd op basis van het perceel kadastraal bekend gemeente Marum, sectie C, nummer 8724 (deels).

Figuur 1. Ligging projectgebied (bron: <http://www.bing.com/maps/>)

Figuur 2. Begrenzing projectgebied (bron: Ibvogt)

1. 2. Huidige planologische regeling

Het gebied is opgenomen in twee verschillende bestemmingsplannen. De noordkant van het projectgebied valt binnen het bestemmingsplan Marum Dorp 2015. De zuidkant van het projectgebied valt binnen het bestemmingsplan Buitengebied Marum. In beide bestemmingsplan heeft het projectgebied de bestemming 'Agrarisch'.

De bestemming is gebaseerd op de bestaande situatie en biedt geen ruimte voor de gewenste invulling van het projectgebied. Binnen de bestemming 'Agrarisch' zijn geen zonneparken toegestaan.

1. 3. Leeswijzer

In hoofdstuk 2 van deze ruimtelijke motivering worden de uitgangspunten voor het initiatief beschreven. Hoofdstuk 3 is de beschrijving van de ontwikkeling. Hoofdstuk 4 beschrijft het beleidskader voor dit gebied. Daarbij wordt ingegaan op het beleid van het rijk, de provincie en de gemeente. Hoofdstuk 5 beschrijft de omgevingsaspecten waaraan de situatie is getoetst. In hoofdstuk 6 wordt de uitvoerbaarheid van het project toegelicht. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de maatschappelijke- en economische uitvoerbaarheid. Hoofdstuk 7 sluit af met de afwegingen en conclusies.

2. UITGANGSPUNTEN

2. 1. Huidige situatie

Context landschap

De locatie ligt in de gemeente Marum ten zuidoosten van de gelijknamige kern. Het projectgebied ligt open in het landschap en wordt omgeven door agrarische gronden.

Het gebied ten zuidoosten van Marum kenmerkt zich van oudsher door smalle langgerekte opstreckende verkaveling, vanaf de bebouwingslinten, gescheiden door houtsingels en sloten. Ten zuiden van Marum bevindt zich een uitzondering in dit coulisselandschap, een meer open landschap met een onregelmatige verkaveling, gevormd door de oudste ontginningen rond het dorp.

Het langgerekte projectgebied, bestaande uit een aaneengesloten perceel, behoort tot het coulisselandschap. Het projectgebied ligt op een overgang van het gesloten naar het open, onregelmatig verkavelde oude landschap. Een luchtfoto van het projectgebied en zijn omgeving is weergegeven in figuur 1.

Direct omgeving projectgebied

Ten noordwesten van het projectgebied ligt de kern Marum en de daarbij behorende gronden voor de ontwikkeling van woningbouw. Ten oosten, zuiden en westen bevindt zich het open agrarisch landschap.

Rondom het projectgebied bevinden zich tot slot enkele burgerwoningen. Het betreft de percelen Boereveld 14 en Pierswijk 2 en 3. De woning aan het Boereveld grenst, aan de westkant, direct aan het projectgebied.

Projectgebied

Het zonnepark komt te liggen op gronden die de gemeente heeft gereserveerd voor de ontwikkeling van woningbouw. In de huidige situatie is het projectgebied agrarisch in gebruik. Rondom de percelen, met uitzondering van de noord- en zuidkant, bevinden zich afwateringssloten. Het gebied wordt aan de westkant ontsloten door de weg 'Boereveld'. Het projectgebied is weergegeven in figuur 2.

2. 2. Ruimtelijke en landschappelijke inpassing

Overleg over landschappelijke inpassing

Het zonnepark is een ingreep die opvalt in het landschap. Om het zonnepark landschappelijk in te passen heeft met de *Provincie Groningen, Libau en de initiatiefnemers* overleg plaats gevonden over de landschappelijke inpassing. In overleg is tot een inpassing gekomen die past binnen de landschappelijke kenmerken van de omgeving. Uitgangspunt bij de totstandkoming is dat het zonnepark zich voegt in de bestaande verkaveling. De kenmerken van het landschap worden versterkt.

Uit het overleg zijn een aantal voorwaarden naar voren gekomen waarbij rekening gehouden moet worden bij de landschappelijke inpassing. Deze zijn:

- Het zonnepark wordt zoveel mogelijk uit het zicht genomen,
- Aan de noord- en zuidkant wordt het park uit het zicht genomen door een grondwal in combinatie met een watergang en een natuurvriendelijke oever met rietvegetatie,
- Aan de westkant wordt het park uit het zicht genomen door een nieuwe streekeigen beplanting, waardoor het bestaande coulisselandschap wordt versterkt,
- Aan de oostzijde wordt de bestaande beplanting langs het bestaande wandelpad versterkt met streekeigen beplanting.

2. 3. Locatiekeuze

Haalbaarheidsonderzoek zonnepark

De aanleg van een zonnepark zou een mogelijk toekomstig initiatief kunnen zijn. Daarom heeft de gemeente Marum in 2013 aan Fudura (een dochteronderneming van Enexis) opdracht gegeven hiernaar een haalbaarheidsonderzoek te doen, waarbij onder andere de navolgende randvoorwaarden zijn gesteld:

- een locatie moet voldoende groot zijn om deze economisch rendabel te maken;
- het terrein moet binnen redelijke termijn beschikbaar en voor minimaal een periode van 20 jaar beschikbaar zijn;
- er moet voldoende netcapaciteit van de netbeheerder aanwezig zijn om op aan te sluiten;
- zijn er inbreidingsmogelijkheden;
- de uiteindelijke realisatie moet een versterking van de ruimtelijke omgeving opleveren, ook na beëindiging van de contractperiode (sloop/afbraak zonnepark). Aan de hand van deze voorwaarden zijn een aantal locaties in beeld gebracht.

De gemeente Marum kent binnen het stedelijk gebied nauwelijks tot geen leegstand van panden en/of bedrijfsterreinen, die nopen tot herstructurering/sanering en die vervolgens ingezet zou kunnen worden als inbreidingslocatie.

Daarom is gekeken naar mogelijk geschikte locaties welke liggen in de directe omgeving/aansluitend aan het dorp Marum. Het betreft de locaties:

- locatie oostkant van bedrijventerrein De Poort II;
- toekomstige woningbouwlocatie De Holten IV;
- toekomstige woningbouwlocatie Alberdaheerd (blijft deels agrarisch).

Alle locaties zijn eigendom van de gemeente. De landerijen worden voor bepaalde tijd verpacht. De drie locaties liggen in de Houtsingelhoofdstructuur. Daar waar mogelijk wordt ingezet op versterking/herstel van het houtsingellandschap.

Locatie De Poort II

Gelegen aan de oostkant van het dorp Marum en grenzend aan het bestaande bedrijventerrein De Poort II. Deze locatie ligt binnen de plangrenzen van het bestemmingsplan Marum Dorp 2015. De oppervlakte van het terrein bedraagt circa 1,8 hectare en kan goed worden ontsloten. Het huidige pachtcontract eindigt in 2016.

Uitkomst onderzoek:

De gemeente kan niet op korte termijn over deze gronden beschikken. Voorts is het terrein te klein om daarop een rendabel zonnepark te kunnen realiseren.

Locatie De Holten IV

Gelegen aan de zuidwestkant van het dorp Marum. Beschikbare oppervlakte circa 9 hectare en kan goed worden ontsloten. De oppervlakte van het terrein is net wel/net niet voldoende groot. De landerijen liggen in het buitengebied. Op basis van de Structuurvisie Marum is dit gebied aangewezen als toekomstige woningbouwlocatie. Deze gronden wil de gemeente naar de toekomst toe ook voor woningbouw blijven reserveren. Deze landerijen worden voor een langere periode verpacht.

Uitkomst onderzoek:

De gemeente kan niet op korte termijn over deze gronden beschikken. Zodra deze gronden beschikbaar komen is het niet mogelijk deze 20 jaar beschikbaar te stellen.

Locatie Alberdaheerd

Gelegen aan de zuidoostkant van het dorp Marum. Beschikbare oppervlakte circa 16 hectare. De ontsluitingsmogelijkheden zijn redelijk. De gronden liggen deels binnen de plangrenzen van het bestemmingsplan Dorp Marum 2015 en deels in het buitengebied. Ook deze locatie is in de Structuurvisie Marum opgenomen als geplande en deels als toekomstige woningbouwlocatie. Een deel van het gebied wil de gemeente in de toekomst dan ook blijven reserveren voor woningbouw. Een deel blijft bestemd voor agrarisch gebruik (meest zuidelijk deel).

Het huidige pachtcontract eindigt in 2016. De gemeente kan op korte termijn over deze locatie beschikken.

Uitkomst onderzoek:

Op deze locatie kan een rendabel zonnepark worden gerealiseerd van maximaal 11 ha, gebaseerd op de 6 MWP die maximaal aan het net geleverd kan worden.

Initiatief Solarfields

Initiatiefnemer heeft aangegeven graag in de gemeente Marum te willen onderzoeken of realisatie van een zonnepark mogelijk is. Zij hebben de locatie Alberdaheerd onderzocht en aangegeven hier, conform de haalbaarheidsstudie een circa 11 hectare groot zonnepark, voor een periode van maximaal 25 jaar te willen realiseren.

Initiatiefnemer heeft ook aangegeven in het kader van de landschappelijke inpassing van het project in te willen zetten op herstel/versterking van het houtsingellandschap. Voor het project gebied wordt een landschappelijke meerwaarde verkregen.

Voor de ontwikkelende partij is het een randvoorwaarde dat het zonnepark gerealiseerd kan worden op een aaneengesloten terrein van ongeveer 11 ha voor minimaal 15 jaar. De beoogde locatie voorziet hierin.

3. BESCHRIJVING ONTWIKKELING

Algemeen

Het voornemen is om een zonnepark op te richten van circa 11 hectare panelen veld (10 ha incl. wegen, sloten en open ruimtes). Binnen het plan wordt 7 MWp stroom opgewekt en bestaat uit ruim 26.000 panelen. Dit is vergelijkbaar met het verbruik van circa 1.800 huishoudens. Een weergave van het zonnepark is in figuur 3 weergegeven. De entree van het park komt aan de zuidkant van het park te liggen. Via deze zijde is het park bereikbaar ten behoeve van onderhoud.

legenda

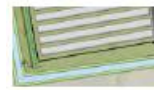
Gebied aan de noordkant nader uit te werken in overleg met de gemeente en bewoners

grondwal aan de noordkant +2.20

elzensingel aan de westkant met onder beplanting van meidoorn, sleedoorn en krenten

zuidrand

ostrand met elzen en onderbeplanting

onderhoudspad zonneveld

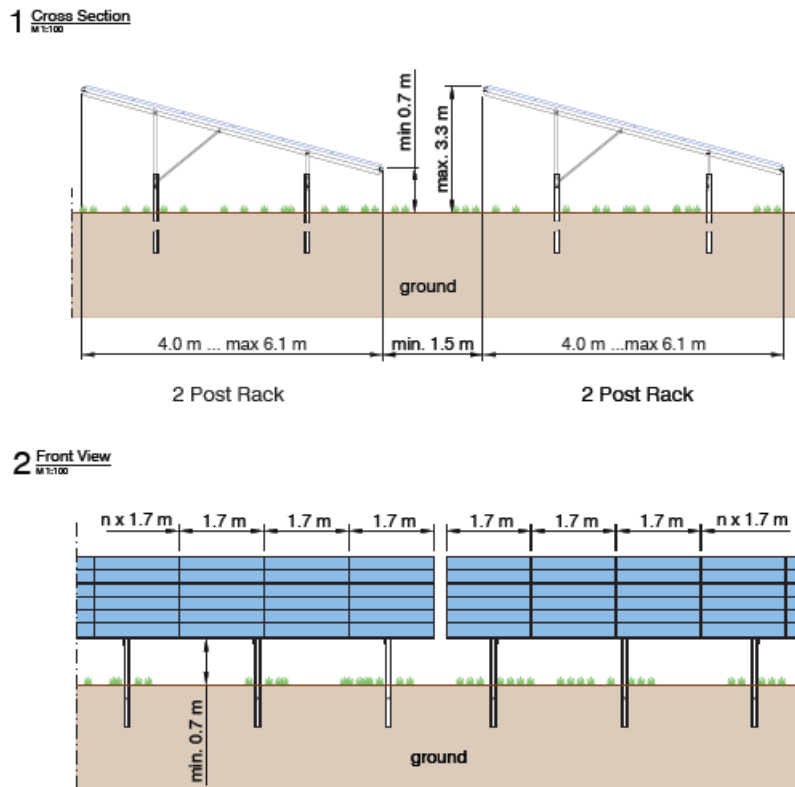

travo gebouwen

Figuur 3. Schets weergave zonnepark (MD Landschapsarchitecten)

Constructie

De panelen worden in rijen opgesteld en bevestigd aan frames die verticaal in de grond worden verankerd. Er is geen (betonnen) fundering noodzakelijk. Voor optimale opbrengst worden de panelen in zuidelijke richting gericht en onder een optimale hellingshoek geplaatst. Figuur 4 geeft inzicht in de opstelling.

Figuur 4. Weergave van de constructie

Infrastructuur en bebouwing

Om de stroom op het openbare net te kunnen zetten is de volgende infrastructuur nodig:

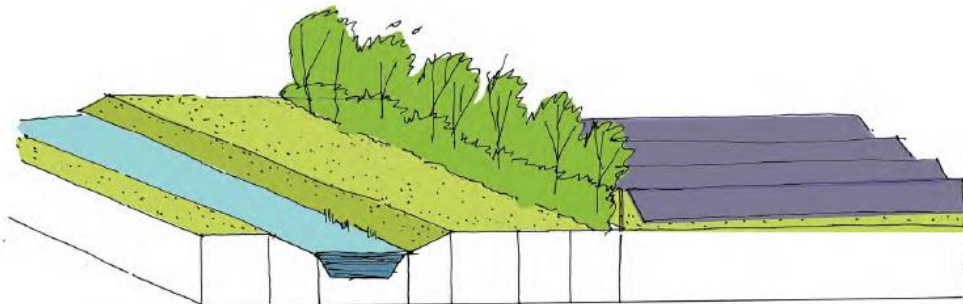
- Omvormers: Hiervoor zijn, 4 inverter- en transformerstations nodig.
- Kabels, hiervoor worden goten gegraven op vorstvrije diepte, tussen de 60 en 80 cm onder maaiveld.

3. 1. Ruimtelijke en landschappelijke inpassing

In paragraaf 2.2 zijn een aantal uitgangspunten benoemd met betrekking tot de landschappelijke inpassing van het zonnepark. In deze paragraaf wordt beschreven op welke manier rekening gehouden is met de genoemde uitgangspunten. Een uitgebreide beschrijving van de landschappelijke inpassing is opgenomen in bijlage 1.

Het zonnepark wordt ontwikkeld op een manier die zich voegt in de landschappelijke verkaveling. Om het zonnepark landschappelijk te verankeren en het zicht op de panelen te verminderen is aan de noordkant een natuurzone voorzien. Uitgangspunt voor de invulling is dat de zone een natuurlijke uitstraling krijgt, die past in het houtwallenlandschap. Hiervoor is een tweetal modellen ontwikkeld in overleg met omwonenden. De modellen zijn in bijlage 2 toegevoegd. Deze worden voor de uiteindelijke invulling als uitgangspunt gehanteerd.

Aan de westkant wordt streekeigen beplanting aangelegd (zie figuur 5). Aan de oostkant wordt de bestaande beplanting langs het bestaande wandelpad versterkt, waardoor het zicht vanaf het pad op de panelen beperkt is (zie figuur 3).

Figuur 5. Aanzichten (bron: MD Landschapsarchitecten)

3. 2. Functionele inpassing

Functioneel is sprake van een nieuwe bedrijfsmatige functie in het buitengebied. Functioneel verandert het gebied van een agrarisch productielandschap in een energie productielandschap. Een bedrijfsmatige functie, die voor een deel voorziet in de energievoorziening voor het dorp Marum.

4. BELEIDSKADER

Dit hoofdstuk behandelt het beleid dat betrekking heeft op dit projectgebied. Dit geeft het kader aan voor nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen.

4. 1. Rijksbeleid

Structuurvisie infrastructuur en Ruimte en Barro

Met de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte zet het Rijk in op het beschermen van 14 nationale belangen. In het *Besluit algemene regels ruimtelijke ordening* (Barro) worden regels opgenomen om het beleid uit de Structuurvisie te verwezenlijken. Het is primair de taak van provincies en gemeenten om voldoende ruimte te bieden voor duurzame energievoorziening (zoals zonne-energie en biomassa). Het ruimtelijk rijksbeleid voor (duurzame) energie beperkt zich daarom enkel tot grootschalige windenergie op land en op zee, gelet op de grote invloed op de omgeving en de omvang van deze opgave. Voor andere energiefuncties is geen nationaal ruimtelijk beleid nodig naast het faciliteren van ontwikkelingen door het aanpassen van wet- en regelgeving en het delen en ontwikkelen van kennis.

Ladder voor duurzame verstedelijking

Om zorgvuldig ruimtegebruik te stimuleren hanteert het rijk een ladder voor duurzame verstedelijking. Hiervoor moeten de volgende stappen worden doorlopen:

1. beoordelen of de beoogde ontwikkeling voorziet in een actuele regionale behoefte;
2. beoordelen of deze vraag ook binnen bestaand bebouwd gebied gerealiseerd kan worden;
3. en een beoordeling of - indien het voorgaande niet het geval is - de locatie buiten bestaande bebouwd gebied wel multimodaal is of kan worden ontsloten.

Afweging rijksbeleid

De stappen om aan te tonen dat er sprake is van zorgvuldig ruimtegebruik in de zin van de ladder van de duurzame verstedelijking zijn doorlopen voor een zorgvuldige toetsing van het initiatief:

1. Er bestaat een regionale en lokale behoefte om te komen tot een duurzame energievoorziening. Deze behoefte staat aangegeven in 'Omgevingsvisie' van de Provincie Groningen en het coalitieakkoord van de gemeente Marum. Zowel de provincie als de gemeente willen zich profileren als duurzame overheidsinstanties. Duurzame energieopwekking in de vorm van een zonnepark voorziet hierin.
2. Binnen bestaand bebouwd gebied zijn geen locaties beschikbaar met een omvang van aaneensluitend 11 ha. In de locatiekeuze zijn meerdere geschikte locaties afgewogen. Daaruit blijkt dat Alberdaheerd de meest geschikte locatie is. De motivering staat in paragraaf 2.3.

3. Het zonnepark maakt gebruik van de bestaande ontsluiting. Nieuwe infrastructuur hoeft daarom niet te worden aangelegd. Daarnaast is er sprake van een (zeer beperkte) verkeersaantrekkende werking. Slechts voor het onderhoud van het park zal er een toename van verkeer ontstaan.

4. 2. Provinciaal beleid

4.2.1. Omgevingsvisie 2016-2020 en Omgevingsverordening

Op 1 juni 2016 hebben Provinciale Staten de Omgevingsvisie 2016-2020 vastgesteld. De Omgevingsvisie bevat de integrale lange termijnvisie van de provincie op de fysieke leefomgeving. De Omgevingsvisie is in de plaats van het Provinciaal Omgevingsplan (POP) gekomen. Uit de Omgevingsvisie vloeien richtlijnen en voorschriften voort, die zijn vastgelegd in de provinciale Omgevingsverordening.

In het bewerkstelligen van het beeld in 2040 gaat de provincie uit van een duurzame ontwikkeling. Eén van de hoofddoelen is dan ook een duurzame, aantrekkelijke, leefbare en veilige leefomgeving in sterke steden en vitale dorpen, omgeven door een mooi landschap.

In de Omgevingsvisie heeft de provincie al het provinciale beleid dat op een of andere manier raakt aan de fysieke leefomgeving geformuleerd en geordend in vijf samenhangende thema's en elf provinciale 'belangen'. Voor de ontwikkeling van het zonnepark is de thema 'ruimte' met de daar bijbehorende belangen 'ruimtelijke kwaliteit' en 'ruimte voor duurzame energie' van belang.

Ruimtelijke kwaliteit

Hoofdstuk 11 van de omgevingsvisie gaat in op het versterken van ruimtelijke kwaliteit bij nieuwe bovenlokale ontwikkelingen. De provincie streeft naar een zo hoog mogelijke ruimtelijke kwaliteit. Ruimtelijke kwaliteit wordt bepaald door de mate waarin binnen een gebied de gebruikswaarde, de belevingswaarde en de toekomstwaarde in onderlinge verhouding geoptimaliseerd zijn.

In het beleid wordt onderscheid gemaakt tussen stedelijk gebied en buitengebied. Binnen het stedelijk gebied laat de provincie zeer veel ruimtelijke bevoegdheden over aan gemeenten. In het buitengebied ziet de provincie, in verband met taken op het gebied van onder meer natuur, water, landschap en erfgoed een grotere verantwoordelijkheid voor de provincie. De provincie ziet mogelijkheden voor nieuwe ontwikkelingen in het buitengebied als die de vitaliteit verbeteren en de belevingswaarde en de economische waarde van het gebied verhogen.

Onderhavig projectgebied ligt in het buitengebied. Onder het buitengebied verstaat de provincie die gebieden die buiten stedelijke gebieden liggen en een overwegend agrarische-, natuur- en recreatieve functie hebben. De inrichting van het buitengebied dient zowel vitaal als duurzaam te zijn. Daarnaast is zuinig ruimtegebruik een belangrijk uitgangspunt.

Artikel 2.8 van de verordening bepaalt dat in de toelichting van een ruimtelijk plan voor het landelijk gebied een ruimtelijke kwaliteitsparagraaf moet bevatten waarin wordt aangegeven op welke manier rekening wordt gehouden met ontwikkelingsgeschiedenis van het gebied, de bestaande stedenbouwkundige en de cultuurhistorische en landschappelijke kwaliteiten van het gebied.

In artikel 2.13.1 van de verordening worden regels gegeven gericht op nieuwvesting van niet-functioneel aan het buitengebied gebonden functies. In principe horen dergelijke functies in het stedelijk gebied. Indien dit niet mogelijk is, kan aansluitend op bestaand stedelijk gebied een stedelijke ontwikkeling worden toegestaan. De gronden van het zonnepark grenzen aan het bestaand stedelijk gebied (zie figuur 7).

Door middel van een landschappelijke inpassing blijft de ruimtelijke kwaliteit gehandhaafd in het gebied. De landschappelijke inpassing is opgesteld in overleg met de landschapsarchitect van de provincie. In paragraaf 3.1 is beschreven op welke manier met de uitgangspunten is omgegaan. Geconcludeerd wordt dat er sprake is van een goede landschappelijke inpassing, die in overeenstemming is met de kwaliteiten van het gebied.

Figuur 6. Uitsnede begrenzing stedelijk gebied (bron: <http://www.ruimtelijkeplannen.nl/>)

Ruimte voor duurzame energie

Hoofdstuk 13 van de omgevingsvisie gaat in op het scheppen van voorwaarden voor een goede infrastructuur en ruimte voor veilige winning, transport en opslag van duurzame energie. Ruimte voor duurzame energie gaat over concurrerend (Energyport), toekomstbestendig en schoon (een duurzame energievoorziening, minder CO2 en een goede ruimtelijke inpassing). De provincie stimuleert de opwekking van duurzame energie. Vanwege de grote impact van gaswinning op de leefbaarheid in de provincie kiest de provincie onder andere voor duurzame energie (zon, wind, biomassa en geothermie). Een goede ruimtelijke inpassing en maatschappelijke acceptatie is hierbij een belangrijk uitgangspunt. Deelname van burgers en de maatschappelijke acceptatie van energieprojecten is hierbij van belang. Om die reden hanteert de provincie spelregels voor participatie en voor een goede mogelijke ruimtelijke inpassing met betrokkenheid van omwonenden.

De provincie stimuleert het gebruik van zonne-energie, door ruimte te bieden voor zonneparken in het buitengebied. Landschappelijke inpassing, lokale participatie en locatiekeuze zijn hierbij van groot belang. Met een goede landschappelijke inpassing wil de provincie samen met de gemeenten het draagvlak voor duurzame energie vergroten. Bij zonneparken groter dan 1 hectare wordt de locatiekeuze en de landschappelijke inpassing begeleid door de provincie. Zonneparken los in het buitengebied kunnen alleen worden gerealiseerd op locaties die daartoe door de provincie, op voorstel van een gemeente, worden aangewezen. Een dergelijk voorstel dient te zijn voorzien van een integrale gebiedsvisie, waarbij het realiseren van het zonnepark een meerwaarde voor de omgeving moet bieden. Bij het aanwijzen van een dergelijke locatie hanteren Gedeputeerde Staten de volgende randvoorwaarden:

- lokale participatie
- omgevingskwaliteit

Artikel 2.11 heeft betrekking op duurzame energie. Er moet rekening mee gehouden worden dat in de nabije toekomst de technologie voor de opwekking van zonne-energie een zodanige ontwikkeling zal doormaken dat de ruimtebehoefte voor zonnepanelen zal veranderen. Om te bewerkstelligen dat zonne-energieparken te zijner tijd weer worden opgeruimd en om te voorkomen dat locaties die bij uitstek geschikt zijn als woongebied of als bedrijventerrein definitief door zonneparken worden verdrongen, mogen zonneparken alleen gerealiseerd worden op basis van een omgevingsvergunning waarbij voor een bepaalde termijn (die niet meer mag bedragen dan 30 jaar, maar uiteraard wel korter kan zijn) van het bestemmingsplan wordt afgeweken.

Artikel 2.24.1 gaat specifiek in op de opstellingen van zonne-energie. Hierin is bepaald dat zonneparken, groter dan 1 hectare, worden toegestaan aansluitend aan het stedelijk gebied. Hierbij dient de maatwerkmethode worden toegepast onder begeleiding van een door Gedeputeerde Staten aangewezen deskundige op het gebied van stedenbouw en landschapsarchitectuur. Middels een inrichtingsplan dient de omvang, situering en richting van het zonnepark aangetoond te worden.

Tevens dient door middel van een integrale gebiedsvisie de beoogde locatie beschreven te worden en dient de omgeving de mogelijkheid te krijgen tot participatie.

Landschappelijke inpassing

Ten aanzien van de inpassing meent de provincie dat opstellingen goed in het landschap moeten worden ingepast. De provincie eist daarom dat zonnepark initiatieven vergezeld moet gaan met een ruimtelijk inrichtingsplan. Dat inrichtingsplan kan tot doel hebben om de zonnepanelen 'uit het zicht' te plaatsen. Maar het plan kan ook tot doel hebben om de panelen juist op een verantwoorde wijze in het zicht te plaatsen.

Locatiekeuze zonnepark

De provincie wil sturing geven aan opstellingen, groter dan 1 hectare, aansluitend aan bestaand bebouwd gebied. Voor een uitgebreide motivatie met betrekking tot de locatiekeuze wordt verwezen naar paragraaf 2.3.

Participatie

De initiatiefnemers gaan het park open te stellen voor participatie. Hierbij worden de directe omwonenden de eerste mogelijkheid gegeven om te participeren in het park, waarbij zij het eerste recht hebben met de hoogste vergoeding. Vervolgens worden de omwonenden die verder van het park wonen de mogelijkheid geboden om te participeren (tweede recht). Hierbij is sprake van een lagere vergoeding dan de omwonenden met het eerste recht.

Conclusie

Op basis van het voorgaande kan geconcludeerd worden dat het plan in overeenstemming is met de Omgevingsvisie 2016-2020 en de Verordening van de provincie Groningen.

4. 3. Gemeentelijk beleid

4.3.1. Structuurvisie Marum - kiezen voor kansen

Op 1 maart 2010 is de structuurvisie 'Marum - kiezen voor kansen' vastgesteld. De structuurvisie is opgesteld als beleidskader voor een periode van 10 tot 15 jaar. In de visie wordt ingegaan op hoe Marum omgaat met haar bestaande waarden, hoe welke waarden versterkt worden, hoe kansen die er zijn worden verzilverd. Tevens gaat de visie in op bepaalde sterke punten en de vraag hoe deze verder te ontwikkelen, om zo haar eigen profiel te versterken.

In de structuurvisie is het projectgebied aangewezen als mogelijk toekomstige nieuwbouwlocatie (zie figuur 8). Het gebied is dus beleidsmatig aangewezen voor de ontwikkeling van woningbouw, maar dit is tot op heden nog niet in ontwikkeling gebracht, door de terugvallende vraag.

Figuur 7. Visiekaart Structuurvisie (bron: Structuurvisie Marum - kiezen voor kansen)

4.3.2. Coalitieakkoord gemeente Marum 2014-2018

De gemeente Marum wil een positieve bijdrage leveren aan het gebruik van duurzame energieopwekking. Hierbij dient aandacht gegeven te worden aan de instandhouding en het beheer van de landschapselementen binnen de gemeente. Dit particuliere initiatief sluit aan bij het duurzaamheidsbeleid.

4.3.3. Conclusie gemeentelijk beleid

De ontwikkeling voldoet aan het gemeentelijk beleid. Een zonnepark is een tijdelijke functie en na de exploitatieperiode is deze grond weer geschikt voor agrarische doeleinden of toekomstige woningbouw.

5. OMGEVINGSASPECTEN

Bij de realisatie van nieuwe ontwikkelingen moet, met het oog op de uitvoerbaarheid van het plan, worden onderzocht of in de toekomst sprake is van een goede omgevingsituatie. Daarbij wordt getoetst aan de sectorale wet- en regelgeving op het gebied van milieu, ecologie, archeologie en water.

5. 1. Ecologie

Bij de voorbereiding van een ruimtelijk plan dient onderzocht te worden of de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet 1998 en het beleid van de provincie ten aanzien van het Natuurnetwerk Nederland de uitvoering van het plan niet in de weg staan.

5.1.1. Normstelling

Provinciale Verordening

Het rijksbeleid ten aanzien van de bescherming van soorten (flora en fauna) en de bescherming van de leefgebieden van soorten (habitats) is opgenomen in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR). De uitwerking van dit nationale belang ligt bij de provincies. De bescherming van natuur is geregeld in de Omgevingsverordening Groningen 2016 Titel 2.12. Wanneer er ruimtelijke ontwikkelingen in gebieden plaatsvinden die onderdeel zijn van het Natuurnetwerk Nederland of door de provincie aangewezen bos- en natuurgebieden buiten het NNN geldt het 'nee, tenzij' principe. Voor ruimtelijke ontwikkelingen die betrekking hebben op door de provincie aangewezen belangrijke akker- en weidevogelgebieden geldt dat een bestemmingsplan inzicht moet bieden in de maatregelen die nodig zijn om de mogelijke schade en waarde van deze leefgebieden te voorkomen en eventuele restschade elders te compenseren.

Flora- en faunawet

Voor de soortenbescherming is de Flora- en faunawet (hierna Ffw) van toepassing. Deze wet is gericht op de bescherming van dier- en plantensoorten in hun natuurlijke leefgebied. De Ffw bevat onder meer verbodsbepalingen met betrekking tot het aantasten, verontrusten of verstoren van beschermde dier- en plantensoorten, hun nesten, holen en andere voortplantings- of vaste rust- en verblijfsplaatsen. De wet maakt hierbij een onderscheid tussen 'licht' en 'zwaar' beschermde soorten. Indien sprake is van bestendig beheer, onderhoud of gebruik, gelden voor sommige, met name genoemde soorten, de verbodsbepalingen van de Ffw niet. Er is dan sprake van vrijstelling op grond van de wet. Voor zover deze vrijstelling niet van toepassing is, bestaat de mogelijkheid om van de verbodsbepalingen ontheffing te verkrijgen van het Ministerie van Economische Zaken. Voor de zwaar beschermde soorten wordt deze ontheffing slechts verleend, indien:

- er sprake is van een wettelijk geregeld belang;
- er geen alternatief is;
- geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen dient in het geval van zwaar beschermde soorten of broedende vogels overtreding van de Ffw voorkomen te worden door het treffen van maatregelen, aangezien voor dergelijke situaties geen ontheffing kan worden verleend.

Met betrekking tot vogels hanteert het Ministerie van Economische Zaken de volgende interpretatie van artikel 11:

De verbodsbepalingen van artikel 11 beperken zich bij vogels tot alleen de plaatsen waar gebroed wordt, inclusief de functionele omgeving om het broeden succesvol te doen zijn, én slechts gedurende de periode dat er gebroed wordt. Er zijn hierop echter verschillende uitzonderingen, te weten:

Nesten die het hele jaar door zijn beschermd

Op de volgende categorieën gelden de verbodsbepalingen van artikel 11 van de Ffw het gehele seizoen.

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil).
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: roek, gierzwaluw en huismus).
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: ooievaar, kerkuil en slechtvalk).
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruikmaken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: boomvalk, buizerd en ransuil).

Nesten die niet het hele jaar door zijn beschermd

In de 'aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' worden de volgende soorten aangegeven als categorie 5. Deze zijn buiten het broedseizoen niet beschermd.

5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het hele jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. De soorten uit categorie 5 vragen soms wel om nader onderzoek, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd. Categorie 5-soorten zijn namelijk wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

De Ffw is voor dit project van belang, omdat bij de voorbereiding van het plan moet worden onderzocht of deze wet de uitvoering van het plan niet in de weg staat.

Natuurbeschermingswet 1998

Uit het oogpunt van gebiedsbescherming is de Natuurbeschermingswet 1998 van belang. Deze wet onderscheidt drie soorten gebieden, te weten:

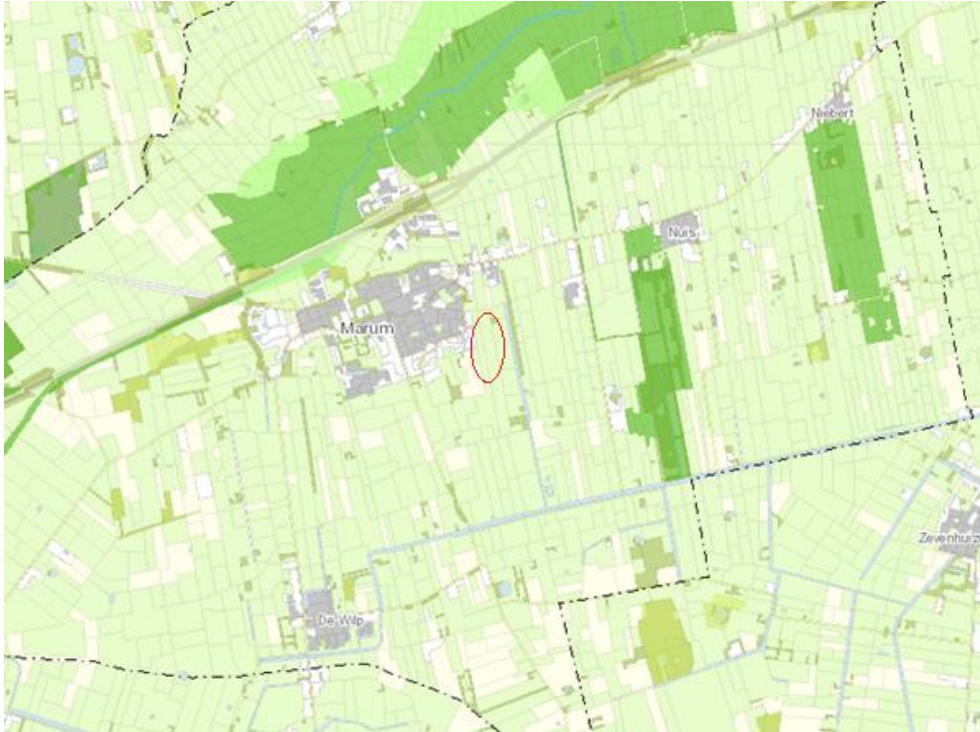
- a. door de minister van EZ (voormalig Ministerie van EL&I/LNV) aangewezen gebieden, zoals bedoeld in de Vogel- en Habitatrichtlijn;
- b. door de minister van EZ (voormalig Ministerie van EL&I/LNV) aangewezen beschermde natuurmonumenten;
- c. door Gedeputeerde Staten aangewezen beschermde landschapsgezichten.

De wet bevat een zwaar beschermingsregime voor de onder a en b bedoelde gebieden (in de vorm van verboden voor allerlei handelingen, behoudens vergunning van Gedeputeerde Staten of de Minister van EZ). De bescherming van de onder c bedoelde gebieden vindt plaats door middel van het bestemmingsplan. De speciale beschermingszones (a) hebben een externe werking, zodat ook ingrepen die buiten deze zones plaatsvinden verstoring kunnen veroorzaken en moeten worden getoetst op het effect van de ingreep op soorten en habitats. Hetzelfde geldt voor de ecologische doelen van de beschermde natuurmonumenten (b), voor zover deze gebieden niet overlappen met Natura 2000.

Bij de voorbereiding van ruimtelijke plannen moet worden onderzocht of de Natuurbeschermingswet 1998 de uitvoering van het plan niet in de weg staat. Dit is het geval wanneer de uitvoering tot ingrepen noodzaakt waarvan moet worden aangenomen dat daarvoor geen vergunning ingevolge de Natuurbeschermingswet 1998 zal kunnen worden verkregen.

Onderzoek

Het projectgebied ligt ten zuidoosten van de kern Marum. Het gebied maakt geen deel uit van een natuur- of groengebied met een beschermde status, zoals Natura 2000, beschermd bos- of natuurgebied, NNN of beschermde Natuurmonumenten. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is Leekstermeer en ligt op een afstand van circa 10 km. Het dichtstbijzijnde NNN-gebied ligt op een afstand van circa 900 m. Ten zuiden van het projectgebied ligt overig door de provincie aangewezen bos- en natuurgebied op een afstand van circa 2 km. In of in de directe nabijheid van het projectgebied zijn geen door de provincie aangewezen akker- of weidevogelkerngebieden aanwezig.

Ecologische hoofstructuur

- NNN natuur (land)
- NNN natuur (water)
- NNN beheergebied
- NNN beheergebied
- NNN nieuwe natuur
- Overig bos- en natuurgebied

Figuur 8. : Ligging projectgebied (rode cirkel) t.o.v. beschermde natuurgebieden (bron: kaart natuurbeheerplan 2016 provincie Groningen)

Het projectgebied ligt buiten beschermde natuurgebieden. Directe effecten zoals areaalverlies en versnippering zijn hierdoor uitgesloten. Gezien de aard van de ontwikkeling (realisatie van een zonnepark) en de afstand kunnen negatieve effecten als gevolg van verstoring en verandering van de waterhuishouding worden uitgesloten. Effecten als vermessing/verzuring kunnen op voorhand worden uitgesloten aangezien de verkeersgeneratie niet toe zal nemen als gevolg van de ontwikkeling van het zonnepark. Significant negatieve effecten worden uitgesloten. De Natuurbeschermingswet 1998 en het beleid van de provincie staan de uitvoering van het plan dan ook niet in de weg.

Soortenbescherming

De huidige ecologische waarden zijn vastgesteld aan de hand van algemene ecologische kennis en verspreidingsatlassen/gegevens (onder andere Ravon, www.verspreidingsatlas.nl, telmee.nl en www.waarneming.nl).

Vaatplanten

Het projectgebied bestaat uit agrarische graslanden. De vegetatie wordt gekenmerkt door algemene plantensoorten die een voorkeur hebben voor voedselrijke bodems als pinksterbloem, paardenbloem, engels raaigras en grote brandnetel. Er zijn geen waarnemingen bekend van beschermde plantensoorten, deze worden ook niet verwacht op basis van biotoopinschatting.

Vogels

De graslanden bieden foerageergebied voor onder andere ganzen en zwanen. De watergangen in het projectgebied en directe omgeving bieden mogelijk broedplaatsen aan soorten als wilde eend en waterhoen. Door het ontbreken van bebouwing en opgaande vegetatie in het projectgebied, biedt het gebied geen (potentiele) verblijfplaatsen aan jaarrond beschermde vogelsoorten als huismus of uilen.

Er zijn waarnemingen van buizerd en roek in de omgeving van het projectgebied. De aanleg van streek eigen beplanting aan de westkant en de versterking van de bestaande beplanting aan de oostkant van het projectgebied verbetert de kwaliteit van het leefgebied van deze soorten.

Zoogdieren

Het projectgebied biedt geschikt leefgebied aan algemeen voorkomende, licht beschermde soorten als mol, haas en huisspitsmuis. Er zijn geen waarnemingen bekend van strikter beschermde grondgebonden soorten, gezien de aanwezige biotopen worden die hier ook niet verwacht.

Het projectgebied biedt geen geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen, daarnaast zijn er geen opgaande structuren aanwezig die als vliegroute kunnen worden gebruikt. Het projectgebied kan in beperkte mate fungeren als foerageergebied. Gezien de ruime aanwezigheid van soortgelijk biotoop in de omgeving, kunnen negatieve effecten op foerageermogelijkheden worden uitgesloten.

Amfibieën

Het projectgebied bestaat uit intensief gebruikte landbouwgronden. De watergangen bieden naar alle waarschijnlijkheid leefgebied aan algemeen voorkomende soorten als bruine kikker en gewone pad. Strikter beschermde soorten worden op basis van de huidige biotopen niet verwacht. Er zijn ook geen waarnemingen bekend van beschermde soorten in of in nabijheid van het projectgebied.

Vissen

De waterpartijen in het projectgebied bieden mogelijk leefgebied aan algemeen voorkomende vissoorten en aan beschermde soorten als de kleine modderkruiper. Het voorkomen van beschermde soorten kan niet worden uitgesloten. Er vinden geen werkzaamheden plaats aan de bestaande watergangen, wel wordt er een verbinding gemaakt met de nieuw aan te leggen watergangen. Op dit punt kan er theoretisch gezien aantasting van beschermde soorten plaatsvinden, er is echter genoeg uitwijkruimte in de bestaande watergang aanwezig waardoor negatieve effecten kunnen worden uitgesloten. De aanleg van nieuwe watergangen

met natuurlijke oevers aan de noord- en zuidzijde van het projectgebied zal daarnaast een bijdrage leveren aan de kwaliteit van het leefgebied van vissoorten.

Overige soorten

Op basis van verspreidingsgegevens en/of het ontbreken van geschikt leefgebied zijn overige beschermde soorten, waaronder beschermde ongewervelden en reptielen, niet te verwachten in het projectgebied.

				Nader onderzoek nodig bij toekomstige ontwikkelingen
Vrijstellingsregeling Ffw	tabel 1		mol, haas en huisspitsmuis bruine kikker, gewone pad	Nee
Ontheffingsregeling Ffw	tabel 2		Kleine modderkruiper	Nee
	tabel 3	bijlage 1 AMvB	-	-
		bijlage IV HR	-	-
	vogels	cat. 1 t/m 4	-	-

In de bovenstaande staat aangegeven welke beschermde soorten er binnen het projectgebied naar verwachting aanwezig zijn en onder welk beschermingsregime deze vallen.

De benodigde werkzaamheden ten behoeve van deze ontwikkeling kunnen leiden tot aantasting van te beschermen natuurwaarden.

- Er is geen ontheffing nodig voor de tabel 1-soorten van de Flora- en faunawet omdat hiervoor een vrijstelling geldt van de verbodsbepalingen van de Ffw. Uiteraard geldt wel de algemene zorgplicht. Dat betekent dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende planten en dieren en hun leefomgeving.

- Tijdens werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen. Verstoring van broedende vogels is verboden. Overtreding van verbodsbepalingen ten aanzien van vogels wordt voorkomen door de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. In het kader van de Flora- en faunawet wordt geen standaardperiode gehanteerd voor het broedseizoen. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Indien de werkzaamheden uitgevoerd worden op het moment dat er geen broedgevallen (meer) aanwezig zijn, is overtreding van de wet niet aan de orde. De meeste vogels broeden overigens tussen 15 maart en 15 augustus (bron: www.vogelbescherming.nl).

- In de watergangen zijn mogelijk beschermde vissoorten aanwezig als de kleine modderkruiper. Als gevolg van het verbinden van de nieuwe watergangen met de bestaande watergangen kunnen beschermde soorten op dit punt worden aangetast. In de bestaande watergangen is er echter genoeg uitwijkruimte aanwezig waardoor negatieve effecten als gevolg van de werkzaamheden kunnen worden uitgesloten.

Gezien de bovenstaande conclusies staat de Flora- en faunawet, met inachtneming van de voorgestelde maatregelen, de uitvoering van het plan niet in de weg.

Conclusie

De voorgenomen ontwikkeling leidt niet tot negatieve effecten op beschermde natuurgebieden of beschermde soorten. Het aspect ecologie vormt dan ook geen belemmering voor de uitvoering van het plan.

5. 2. Cultuurhistorie en archeologie

5.2.1. Cultuurhistorie

Op grond van het Besluit ruimtelijke ordening moet in de toelichting van een ruimtelijk plan worden beschreven op welke manier rekening wordt gehouden met de cultuurhistorische waarden in het projectgebied.

Het perceel en de directe omgeving hebben geen cultuurhistorische waardevolle bebouwing. Wel zijn de structuren en kenmerken van het landschap als cultuurhistorisch waardevol aangemerkt. Bij het ontwerp van de landschappelijke inpassing is hiermee rekening gehouden. De ontwikkeling tast de kenmerken van het landschap dan ook niet aan.

5.2.2. Archeologie

Ter bescherming van eventuele archeologische waarden in de bodem is de Monumentenwet van toepassing. De kern van deze wet is dat wanneer de bodem wordt verstoord, de archeologische resten intact moeten blijven.

De gemeenten in het Westerkwartier hebben gezamenlijk een onderzoek gedaan naar de archeologische (verwachtings)waarden in het gebied (Archeologie en Cultuurhistorie in de Westerkwartiergemeenten Grootegast, Marum, Leek, Zuidhorn, Vestigia, Amersfoort, 28-03-2013). De archeologische waarden- en verwachtingskaart laat zien dat het projectgebied ligt in een gebied dat is aangeduid als categorie 6, terreinen met een lage archeologische verwachtingswaarde. Algemeen geldt voor dergelijke gebieden een archeologische toets als er een omgevingsvergunning nodig is voor de bouw met een grotere oppervlakte dan 5.000 m².

Met de bouw van het zonnepark is slechts sprake van geringe bodemingrepen. In het voorgenomen initiatief worden de zonnepanelen aan frames bevestigd die verticaal in de grond worden verankerd. De frames zijn vergelijkbaar met heipalen. Een (betonnen) fundering is niet noodzakelijk. Er is feitelijk daarom sprake van een oppervlakte ruim onder de 5.000 m².

Tot slot heeft voor de ontwikkeling van de beoogde woningbouw in het projectgebied een verkennend archeologisch onderzoek plaatsgevonden. Het onderzoek heeft geen aanwijzingen opgeleverd van oude bewonings- of gebruikssporen. Nader archeologisch onderzoek is daarom niet noodzakelijk.

Indien bij bodemingrepen archeologische resten worden aangetroffen, geldt op grond van artikel 53 van de Monumentenwet een meldingsplicht.

5. 3. Water

Sinds 1 november 2003 is het verplicht plannen in het kader van de Wet ruimtelijke ordening te toetsen op water. Het doel van deze watertoets is waarborgen dat waterhuishoudkundige doelstellingen expliciet en op een evenwichtige wijze in beschouwing worden genomen. De waterhuishouding bestaat uit de overheidszorg die zich richt op het op en in de bodem vrij aanwezige water, met het oog op de daarbij behorende belangen. Het oppervlaktewater en het grondwater vallen onder de zorg voor de waterhuishouding. Naast veiligheid en wateroverlast (waterkwantiteit) worden ook de gevolgen van het plan voor de waterkwaliteit en verdroging onderzocht.

5.3.1. Watertoets

De watertoets is een procesinstrument dat moet waarborgen dat gevolgen van ruimtelijke ontwikkelingen voor de waterhuishouding meer expliciet worden afgewogen. Belangrijk onderdeel van de watertoets is het vroegtijdig afstemmen van ontwikkelingen met de betrokken waterbeheerder. Het projectgebied ligt in het beheersgebied van Noorderzijlvest.

Het voorgenomen plan is aan het Waterschap kenbaar gemaakt via de digitale watertoets (kenmerk: 20160523-34-13018). Hieruit blijkt dat de korte procedure van toepassing is. De watertoets is als bijlage 3 opgenomen.

Het beoogde voornemen heeft in beginsel beperkte gevolgen voor de waterhuishouding. Onder de zonnepanelen wordt geen gesloten verharding aangelegd, waardoor het regenwater vrij kan infiltreren. Compensatie van verharding is daarom niet aan de orde. De panelen en de constructie wordt uitgevoerd in niet-uitloogbare materialen.

5.3.2. Advies waterschap

Aanvullend op de standaard watertoets heeft het waterschap aangegeven dat door het gebied een hoofdwatergang loopt. Langs hoofdwatergangen geldt een beschermingszone van 5 meter waarin geen obstakels mogen worden geplaatst. Wanneer deze beschermingszone wordt vrijgehouden, zijn er uit het oogpunt van waterhuishouding geen bezwaren. Deze beschermingszone blijft vrij in het ontwerp van het zonnepark. Ook bij de uitwerking van de natuurzone wordt hiermee rekening gehouden.

In het projectgebied komen ook ondiepe storende lagen voor. Deze lagen, die vaak uit klei of leem bestaan, zorgen ervoor dat hemelwater moeilijk in de grond kan infiltreren. Hierdoor kan er wateroverlast ontstaan bij hevige neerslag. Deze locaties zijn zonder aanvullende maatregelen ongeschikt voor bijvoorbeeld woningbouw. Voor de aanleg van een zonnepark zijn geen aanvullende maatregelen noodzakelijk.

Eventuele toegangswegen richting het zonnepark worden gerealiseerd middels een duiker. Over de exacte uitvoering gaan de initiatiefnemers nog in overleg met het Waterschap Noorderzijlvest. Tot slot wordt ten noorden en zuiden van het zonnepark een sloot gegraven. Hiervoor wordt een watervergunningvergunning aangevraagd.

5. 4. Milieuzonering

In het kader van een goede ruimtelijke ordening is ruimtelijke afstemming tussen bedrijfsactiviteiten, voorzieningen en gevoelige functies (woningen) noodzakelijk.

Het zonnepark vormt geen milieuhinderlijke bedrijfsactiviteit in termen van milieuzonering. Geconcludeerd wordt dat het aspect bedrijven en milieuzonering de ontwikkeling niet in de weg staat. Bedrijven in de omgeving vormen ook geen belemmering, omdat een zonnepark geen gevoelige functie betreft. Het zonnepark vormt geen milieuhinderlijke bedrijfsactiviteit in termen van milieuzonering. Geconcludeerd wordt dat het aspect bedrijven en milieuzonering de ontwikkeling niet in de weg staat.

5. 5. Bodem

Met het oog op een goede ruimtelijke ordening moet in geval van ruimtelijke ontwikkelingen worden aangetoond dat de bodem geschikt is voor het beoogde functiegebruik. Ter plaatse van locaties die verdacht worden van bodemverontreiniging, moet ten minste verkennend bodemonderzoek worden uitgevoerd.

Bodemonderzoek is noodzakelijk, indien er mensen langer dan 2 uren per dag in een bouwwerk verblijven. Het zonnepark wordt gevormd door bouwwerken, waar geen personen verblijven.

Bovendien zijn geen grootschalige bodemingrepen aan de orde, waardoor grond moet worden afgevoerd. Binnen het terrein is sprake van een gesloten grondbalans. Tot slot worden geen ernstige verontreinigingen verwacht, gelet op het voormalig agrarisch gebruik. Het is dus aannemelijk dat de bodemkwaliteit geschikt is voor de beoogde functie.

De kwaliteit van de bodem staat daardoor de uitvoerbaarheid van de omgevingsvergunning niet in de weg.

5. 6. Geluid

Voor geluidhinder van de meeste inrichtingen zijn de algemene regels van het *Activiteitenbesluit* van toepassing. Op grond van de *Wet geluidhinder* geldt rond wegen met een maximumsnelheid hoger dan 30 km/uur, spoorwegen en inrichtingen die "in belangrijke mate geluidhinder veroorzaken", een geluidzone. Bij ontwikkeling van nieuwe geluidsgevoelige objecten binnen deze geluidzones moet akoestisch onderzoek worden uitgevoerd om aan te tonen dat de ontwikkeling voldoet aan de voorkeursgrenswaarden die in de wet zijn vastgelegd.

Het zonnepark is geen geluidgevoelig object, waardoor onderzoek in het kader van de *Wet geluidhinder* achterwege blijft. Ook een onderzoek in het kader van het *Activiteitenbesluit* (Wet milieubeheer) is niet nodig. Het zonnepark veroorzaakt geen relevante geluidbelasting. De inrichting valt wel onder de werkingssfeer van het *Activiteitenbesluit*, maar is niet meldings- of omgevingsvergunningplichtig voor het onderdeel milieu.

5. 7. Luchtkwaliteit

Het aspect luchtkwaliteit is verankerd in de Wet milieubeheer. Het zonnepark draagt niet in betekenende mate bij aan de luchtkwaliteit. Het project gaat namelijk in de gebruiksfase niet gepaard met verbranding van (fossiele) brandstoffen. Ook is er geen sprake van een significante verkeersaantrekkende werking. Alleen in de aanlegfase vinden meer intensief verkeersbewegingen plaats. In de gebruiksfase vinden incidenteel verkeersbewegingen plaats die samenhangen met het beheer en onderhoud van het zonnepark.

5. 8. Externe veiligheid

De externe veiligheid gaat over het beheersen van risico's. Daarbij gaat het om risico's die worden veroorzaakt door risicovolle inrichting, het transport van gevaarlijke stoffen over de weg en door buisleidingen.

Het zonnepark is geen kwetsbaar of beperkt kwetsbaar object in de zin van het Besluit externe veiligheid inrichtingen (er zijn geen personen aanwezig). Uit het oogpunt van externe veiligheid zijn dan ook geen belemmeringen aan de orde.

5. 9. Lichthinder

De werking van zonnepanelen is gebaseerd op het opvangen van (zon)licht. De zonnepanelen zelf vormen geen lichtbron. Lichthinder wordt dan ook niet verwacht. Reflectie van zonlicht is nadelig voor het rendement en wordt dus ook om die reden zoveel mogelijk voorkomen. Reflectie van zonlicht leidt niet tot hinder op aangrenzende wegen, omdat er wordt gekozen het zonnepark volledig uit het zicht te houden.

5. 10. Kabels en leidingen

In de buurt van het projectgebied lopen geen kabels of hogedrukleidingen die van belang zijn voor de gewenste ontwikkeling in het projectgebied.

6. UITVOERBAARHEID

Wettelijk bestaat de verplichting om inzicht te geven in de uitvoerbaarheid van een project. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in de maatschappelijke en de economische uitvoerbaarheid.

6. 1. Maatschappelijke uitvoerbaarheid

Er bestaan op voorhand geen belemmeringen voor het verlenen van medewerking aan de beschreven ontwikkeling, door het doorlopen van een procedure ex artikel 2.12 lid 1 sub a onder 3 van de Wabo.

Op 8 juni is een inloopavond over het project georganiseerd. Over de verschillende aspecten van het project is hier gedurende deze avond informatie over verstrekt en de mogelijkheid gegeven tot suggesties. Op basis van de inloopavond is het project op basis van de suggesties het project op enkele punten aangepast.

Op grond van artikel 6.18 van het Besluit omgevingsrecht (Bor) is de ontwikkeling voorgelegd aan de betrokken overlegpartners. De ontwerpbeschikking van de omgevingsvergunning met bijbehorende stukken is gedurende een periode van zes weken ter inzage gelegd.

Tijdens deze periode bestond de mogelijkheid tot het indienen van zienswijzen.

Op het initiatief zijn vier zienswijzen binnen gekomen. Deze zijn door de gemeente beantwoord in de zienswijzennota (zie bijlage 4). Het project is op basis van deze zienswijzen op enige onderdelen aangepast. De zienswijzen zijn meegewogen in de besluitvorming over het verlenen van de omgevingsvergunning.

Tegen dit besluit bestaat de mogelijkheid voor beroep en hoger beroep. Het op goede manier doorlopen van de genoemde procedure toont de maatschappelijke uitvoerbaarheid van het project aan.

Lokale betrokkenheid zonnepark

Initiatiefnemers gaan de omwonenden informeren omtrent de ontwikkeling. Initiatiefnemer geeft voorts aan het uitgangspunt te hebben dat de omwonenden zo goed mogelijk worden gefaciliteerd in de informatiebehoefte en mogelijke wens voor financiële participatie. In aanvulling op de financiële participatie wordt ook invulling geven aan lokale betrokkenheid door waar mogelijk gebruik te maken van lokale bedrijven en het zonnepark te gebruiken voor educatieve doeleinden.

Financiële participatie

Initiatiefnemer heeft aangegeven dat lokale participatie een belangrijk onderdeel is in het realiseren van het zonnepark. Het zonnepark wordt daarom opengesteld voor financiële participatie. Deze optie houdt in dat de omgeving zelf mee kan investeren in het park. Solarfields maakt participatie mogelijk middels obligaties. Omwonenden maar ook andere geïnteresseerden kunnen een obligatie aanschaffen. De richtprijs van een obligatie zal rond de 250 euro liggen (prijs zal later definitief worden vastgesteld). Deze vorm geeft een vast rendement gedurende de

looptijd van 10 jaar. Het rendement zal in een later stadium definitief worden vastgesteld omdat deze afhankelijk is van verschillende nog variabele factoren zoals definitieve bouwkosten en de daadwerkelijke financieringsvoorwaarden.

Voor omwonenden biedt Solarfields financiële voordelen binnen de participatie, omdat de omwonenden te maken krijgen met een verandering van hun omgeving:

- Financiële participatie door omwonenden en andere geïnteresseerden moet toegankelijk, begrijpelijk en eenvoudig zijn.
- Direct omwonenden moeten meer kans op participatie hebben en ontvangen hogere rendementen dan de overige particulieren.
- Risico van participatie door particulieren moet gelijk zijn of minder dan het risico van een investering van panelen op daken.

6. 2. Economische uitvoerbaarheid

Voor de totstandkoming van dit zonnepark wordt een subsidie op grond van de Subsidieregeling Duurzame Energie (SDE+) aangevraagd, waarmee de zogeheten onrendabele top van de elektriciteitsproductie van het zonnepark via een bedrag per kWh wordt gecompenseerd. Met de SDE+ vult het Rijk de elektriciteitsopbrengsten voor de initiatiefnemer aan tot het basisbedrag dat nodig is om de investering terug te kunnen verdienen. Deze subsidie is in de exploitatie noodzakelijk voor een bedrijfseconomische haalbaarheid. Met een verleende omgevingsvergunning kan de initiatiefnemer de SDE+-subsidie aanvragen. Een verleende omgevingsvergunning is namelijk een vereiste om voor subsidiëring in aanmerking te kunnen komen. Verwacht wordt dat deze gevraagde subsidie zal worden toegekend. Mocht de SDE+ subsidie niet worden verleend, dan is het project financieel niet haalbaar.

Bij een ontwikkeling moet de economische uitvoerbaarheid aangetoond worden. Het initiatief is economisch uitvoerbaar. De kosten voor de ontwikkeling komen voor rekening van de initiatiefnemer. De gemeente sluit een overeenkomst met de initiatiefnemer omtrent het gebruik van de gronden. In deze overeenkomst is onder meer afgesproken dat de initiatiefnemer de gronden in erfpacht neemt indien de benodigde omgevingsvergunning wordt verkregen en de aangevraagde subsidie wordt toegekend. Met initiatiefnemer wordt tenslotte een planschadeverhaalovereenkomst afgesloten. Gelet op de aard en situering van het project wordt de kans op planschade overigens als gering beschouwd.

De uitvoerbaarheid van het beoogde zonnepark is hiermee zeker gesteld, mits voldaan wordt aan bovengenoemde aspecten.

7. AFWEGING EN CONCLUSIES

De bouw van het zonnepark is in overeenstemming met de relevante beleidsuitgangspunten op rijks, provinciaal en gemeentelijk niveau. Daarnaast voldoet de ontwikkeling een goede ruimtelijke inpassing en de daarbij gestelde voorwaarden en afwegingskaders. Voor het zonnepark is een landschappelijke inpassing gemaakt en is een volledige belangenafweging gedaan. Verder veroorzaakt dit project geen conflicten met de sectorale wet- en regelgeving. In de beoogde situatie is sprake van een verantwoorde milieusituatie, met inachtneming van de voorgestelde maatregelen.

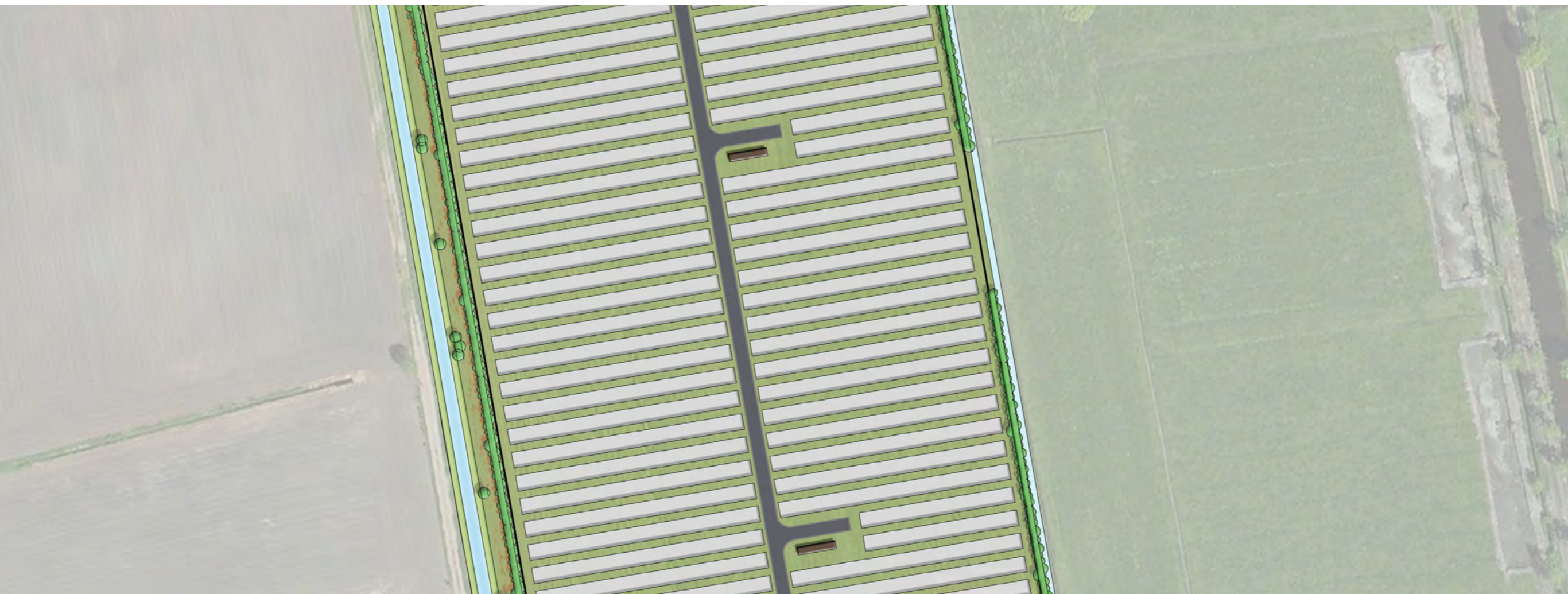
Conclusie

Het verlenen van een omgevingsvergunning voor het project is niet in strijd met een goede ruimtelijke ordening.

= = =

BIJLAGE 1

>>> Zonneveld van het Zuidelijk Westerkwartier

Marum

23 Augustus 2016

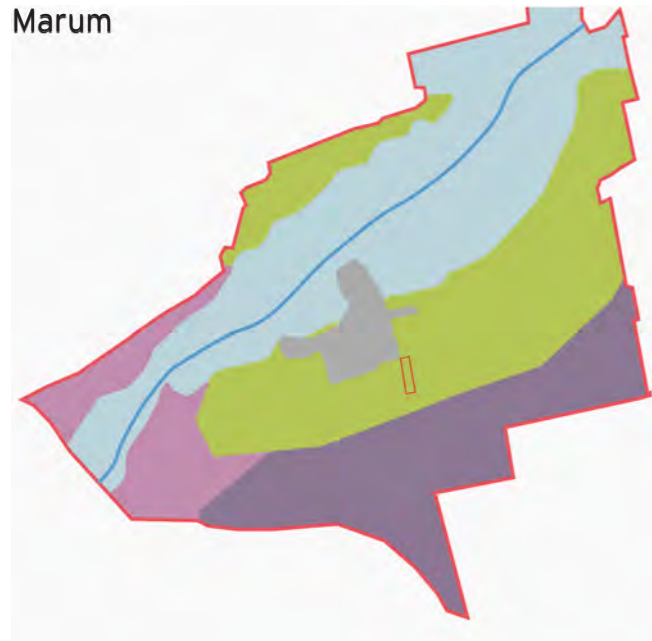
(050) 5278218
contact@mdlandschapsarchitecten.nl
www.mdlandschapsarchitecten.nl

Postbus 6070
9702 HB Groningen

MD Landschapsarchitecten

De gebiedskenmerken

- Landschapstypen**
- Coulisselandschap met wegdorpen
  - Verveninglandschap
  - Hoogveeontginningslandschap
  - Beekdallandschap
  - Beek (Oud Diep)
  - Marum

Coulisselandschap, op de overgang van beekdal en laagveenvlakte

Het landschap op de streek tussen Marum, Nuis en Niebert, is voornamelijk onderdeel van het coulisselandschap van het Zuidelijk-Westerkwartier. Dit besloten landschapstype wordt gekenmerkt door smalle langgerekte opstekende verkaveling vanaf de bebouwingslinten, gescheiden door houtsingels en sloten. Vlakke westzuidwest-oostnoordoost gelegen glaciële zandruggen/-platen met groene weg-/lintdorpen, afgewisseld met open laagveengebieden en enkele borgen. Op de lagere gronden ten Noorden van Marum ontbreken de houtsingels en is er sprake van een open beekdallandschap, gerelateerd aan het Oude Diep. Ten zuiden van het coulisselandschap vinden we de voormalige laagveengebieden. Het gesloten coulisselandschap gaat in zuidelijke richting geleidelijk over in een open landschap (rond de Jonkersvaart).

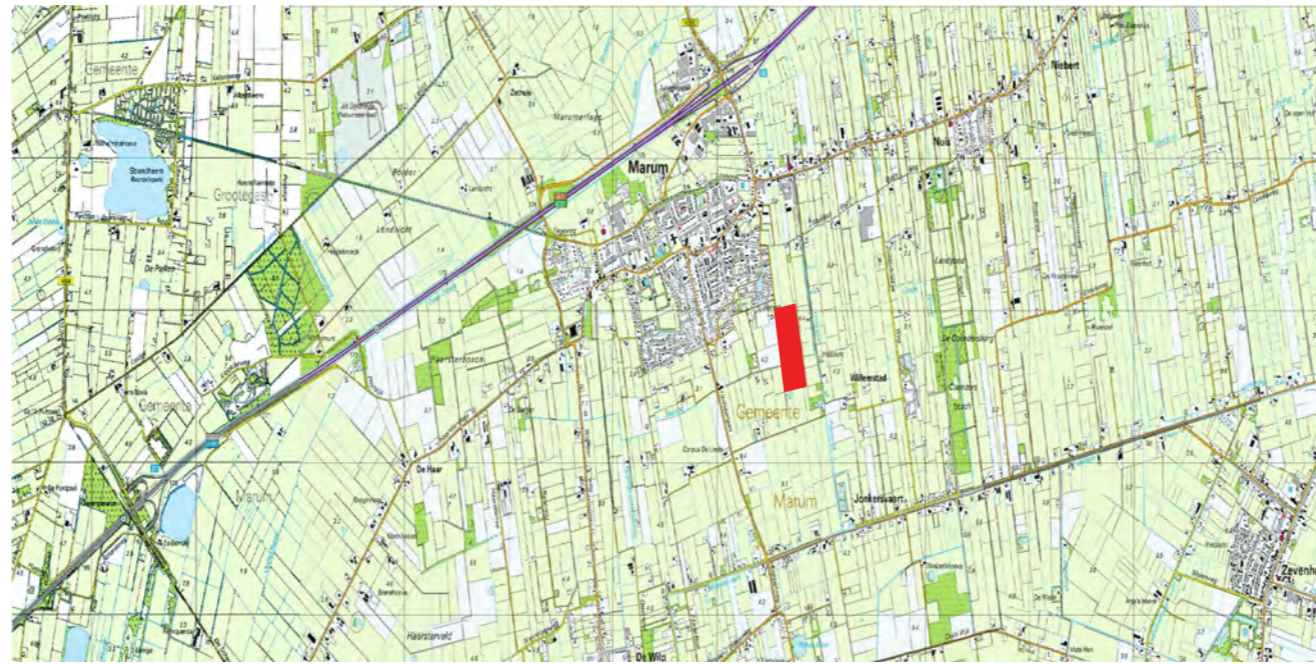
Essentiële landschapselementen

- Elzensingels;
- Borgen.

Ondersteunende landschapselementen

- kleine dekzandkopjes;
- fossiele dalsystemen;
- pingoruïnes;
- drinkdobben;
- petgaten;
- hoogveenrestand.

De locatie

Topografie

Marum is gelegen in het Zuidelijk-Westerkwartier van Groningen, aan de A7. Het is onderdeel van de streek (zandrug) Vredewold, bestaande uit Marum, Nuis Niebert, Tolbert, Midwolde en Lettelbert en Oostwold. Het plangebied is gelegen aan de zuidoostzijde van Marum. Het plangebied grenst aan de hoek van het dorp en ligt in het open landschap, slechts direct grenzen aan één woonperceel. De dichtstbijzijnde doorgaande weg ligt op ruim 600 meter. Op kortere afstand liggen een aantal zand- en erftoegangswegen, het Malijksepad, het Boereveld en de Pierswijk. Aan de westzijde wordt het plangebied begrensd door een watergang, het Oude Diep van Malijk.

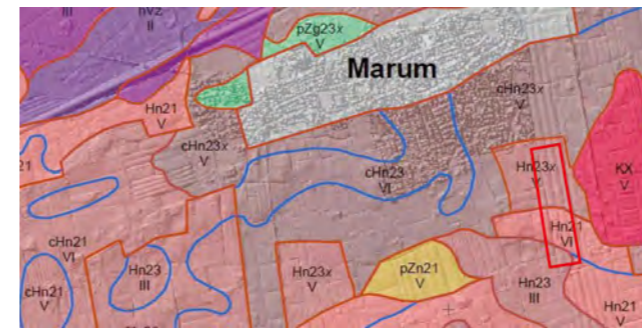
Historie 1900-1930

Tot het begin van de vorige eeuw was de turfwinning de belangrijkste bron van inkomsten in het dorp. Het plangebied is na 1900 altijd gebruikt voor de veeteelt. Op de kaart van 1928 loopt van noord naar zuid over het perceel een onverharde weg.

Hoogte

Het plangebied ligt laag, met inde lengterichting enkele laagte relictten vanuit de veenkoloniale ontginning.

Bodem

De bodem t.p.v. het plangebied bestaat uit Veldpodzolen van leemarm tot zwak leig fijn zand (Hn21 (VI) en Hn23x (V), waarbij plaatselijk ondiep keileem kan voorkomen. Grondwaterstand V: GHG <40 & GLG >120 _ VI: GHG 40-80 & GLG >120

Geomorfologie

Marum bevindt zich op de rand van een zandplaat die onderdeel is van het hoger gelegen Drents-Friese zand- en keileemplateau. Het dorp ontstond op een zandkop in de onmiddellijke nabijheid van het Oude Diep en is nooit verplaatst.

blik op het zuidwesten

blik op het zuidoosten, vanaf nieuwe wijk

blik noord-zuiden, vanaf nieuwe wijk

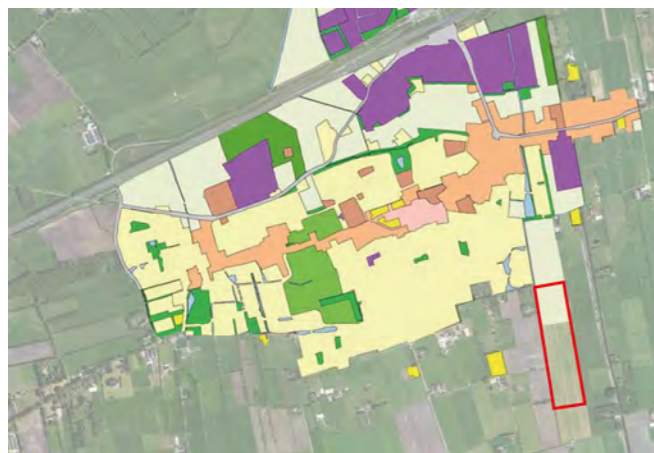
blik west-oost vanaf openbare weg

blik zuid-noord, vanaf openbare weg

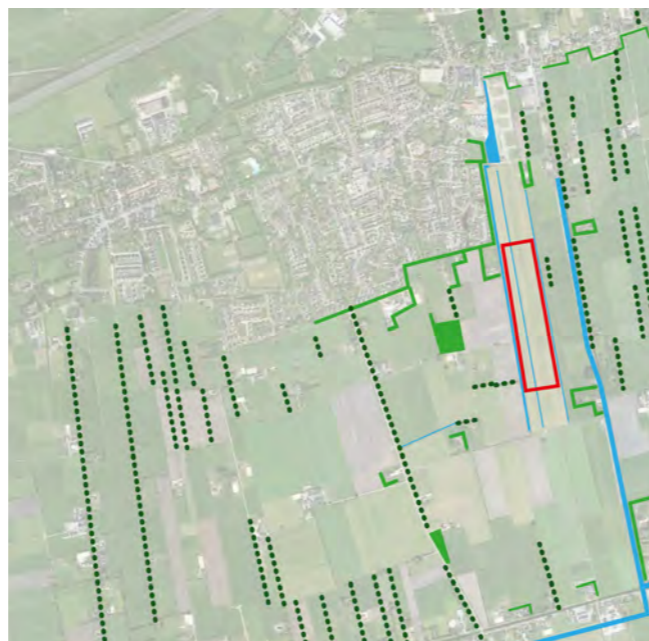
Bestemming

Ruimtelijke plannen

- Agrarische bestemming
- Woonbestemming dropskern
- Woonbestemming landschappelijk
- Groenvoorziening

Landschappelijke kenmerken

Is de ingreep passend bij de landschapskenmerken?

Het gebied ten zuidoosten van Marum kenmerkt zich van oudsher door gekenmerkt door smalle langgerekte opstekende verkaveling vanaf de bebouwingslinten, gescheiden door houtsingels en sloten. Ten zuiden van Marum bevindt zich een uitzondering in dit coulisselandschap, een meer open landschap met een onregelmatige verkaveling. Gevormd door de oudste ontginningen rond het dorp.

Het langgerekte plangebied, bestaande uit een aaneengesloten perceel, behoort tot het coulisselandschap. Het plangebied is echter ook overgang van het gesloten naar het open en onregelmatig verkavelde oude landschap.

- Relatief laag gelegen, begrensd door een sloot aan de westzijde
- Langgerekte houtsingels langs sloten, van voornamelijk els
- Bestaande bebouwing omsloten door groene kaders. Afgesloten van het open landschap
- Oost-west beperkt zicht door het landschap
- Noord-zuid vrij zicht

De schaal en verhouding past goed binnen het coulisselandschap.

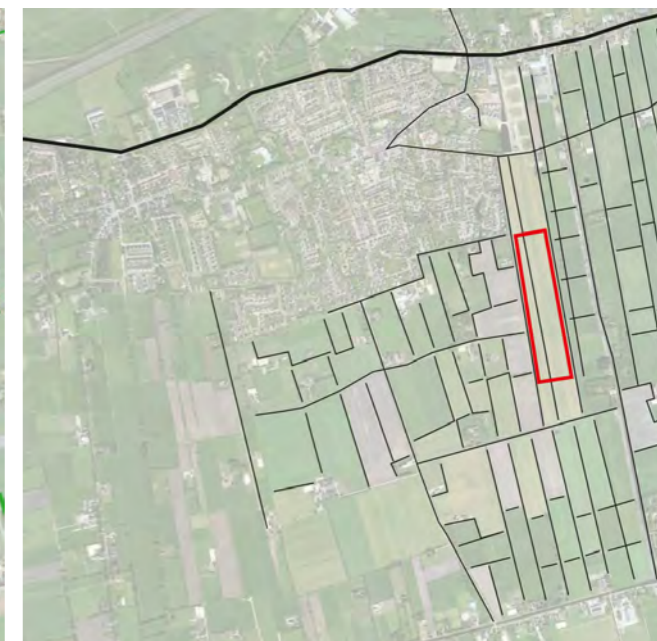
Zichtbaarheid

Is de ingreep zichtbaar? En van hoever is de ingreep zichtbaar?

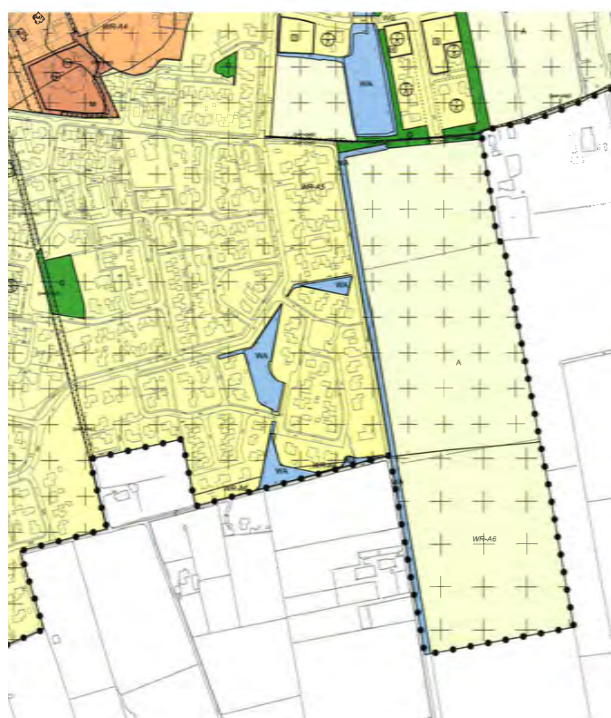
- Vanaf de openbare weg beperkt zichtbaar.
- Geen zicht op het plangebied vanaf de doorgaande door het dorp.
- Zicht oost-west, onderbroken door groenstructuren
- De ingreep is het meest zichtbaar vanaf de buitenranden van Marum en vanaf de bebouwing in het landschap
- Openheid noord-zuid behouden, niet extra beplanten, maar bijvoorbeeld gebruik maken van grondlichamen.
- Beplantingsstructuren noord-zuid aanvullen om zicht vanaf de openbare weg verder te beperken
- Maatwerk t.p.v. bebouwing grenzend aan het zonneveld

Patronen en structuren

Voegt de ingreep zich in de bestaande landschaps- of nederzettingsstructuur?

- Bestaande verkaveling als uitgangspunt
- Wordt benadrukt door toevoeging singels
- Waterstructuur wordt uitgebreid, waardoor het plaatsen van hekwerken beperkt wordt.

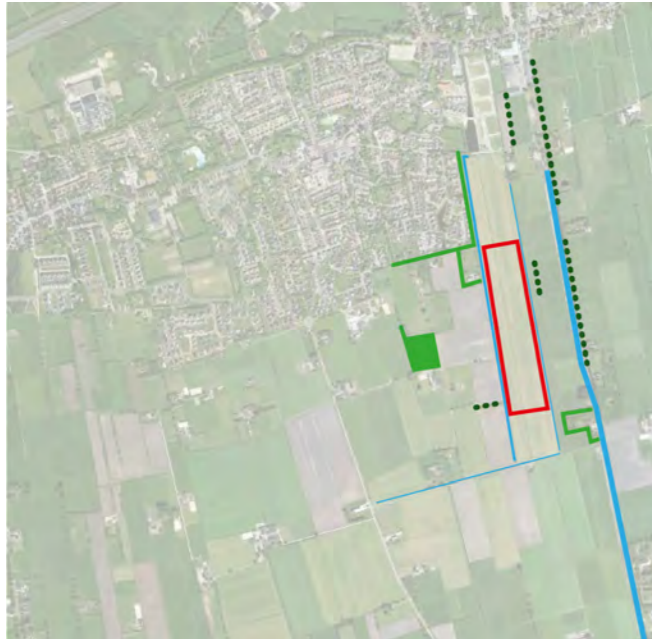

Past de ingreep binnen het vigerende bestemmingsplan?

- Bestemming, agrarische doeleinden.
- Eén particulier woning grenst direct aan het gebied

Begrenzing

Is er sprake van een heldere ruimtelijke begrenzing binnen die structuur of valt hij samen met een landschappelijke eenheid?

- Aan oost- en westzijde bevindt zich een duidelijke begrenzing door water.
- Aan noord- en zuidzijde ontbreekt de directe begrenzing.
- Om het zicht op het zonnepark te beperken, worden aan de westzijde singels ingezet als nieuwe grens.
- Om het open karakter noord-zuid te behouden, worden op deze grezen onbeplante grondlichamen ingezet als nieuwe grens. De combinatie van grondlichamen en sloot, zijn verbonden met de bestaande waterstructuur.

Hiërarchie

Voegt de ingreep zich in de bestaande ruimtelijke hiërarchie?

- De percelen sluiten aan op de bestaande verkavelingsrichting en verhouding. kavel grootte
- Door de toevoeging van singels in noordzuid richting en het behoud van openheid noordzuid, voegt het zonneveld zich op passende wijze in het landschap.

Uitstraling

Past de uitstraling van de ingreep bij het karakter van de omgeving?

- De houtsingels van elzen, geven de omgeving in oostwest richting een besloten karakter
- In de zomermaanden wordt de beslotenheid nog eens versterkt door de aanwezigheid van maisvelden
- De beperkte hoogte van het zonneveld, waarborgt het open noordzuid karakter jaarrond.
- Het toevoegen van watergangen, gecombineerd met grondlichamen versterkt de groenblauwe dooradering

Nieuwe kwaliteit

Voegt de ingreep nieuwe landschappelijke en of ruimtelijke elementen toe die de ruimtelijke en maatschappelijke kwaliteit positief beïnvloeden?

- Singels van elzen worden uitgebreid
- Waterstructuur versterkt

De landschappelijke inpassing

legenda

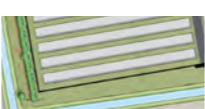
Gebied aan de noordkant nader uit te werken in overleg met de gemeente en bewoners

grondwal aan de noordkant +2.20

elzensingel aan de westkant met onder beplanting van meidoorn, sleedoorn en krenten

zuidrand

ostrand met elzen en onderbeplanning

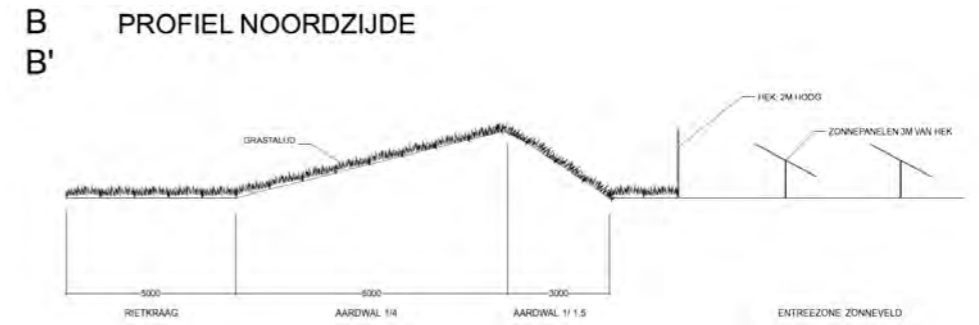
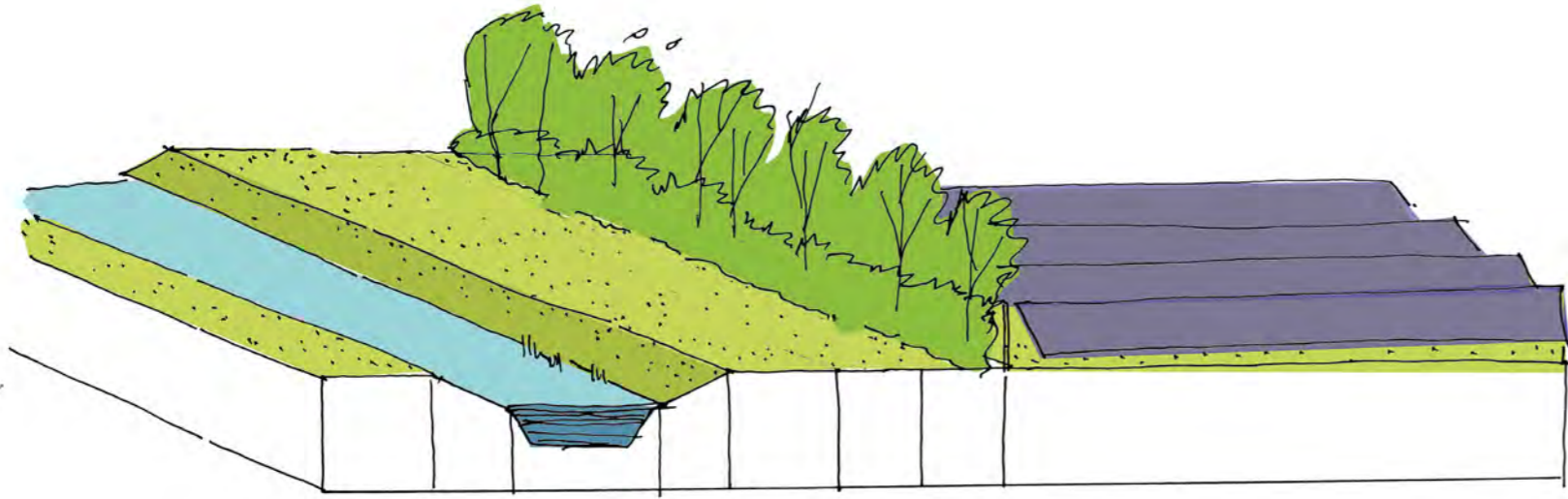

onderhoudspad zonneveld

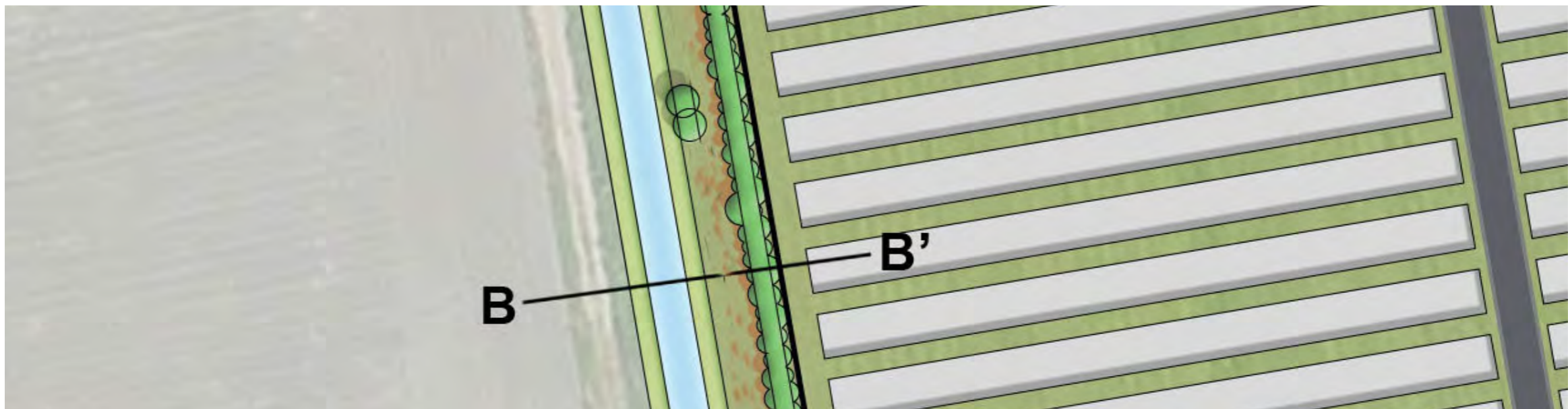

travo gebouwen

Westrand

Elzensingel aan de westkant met schouwpad (onderhoud watergang)

westrand met elzensingel en onderbeplanting

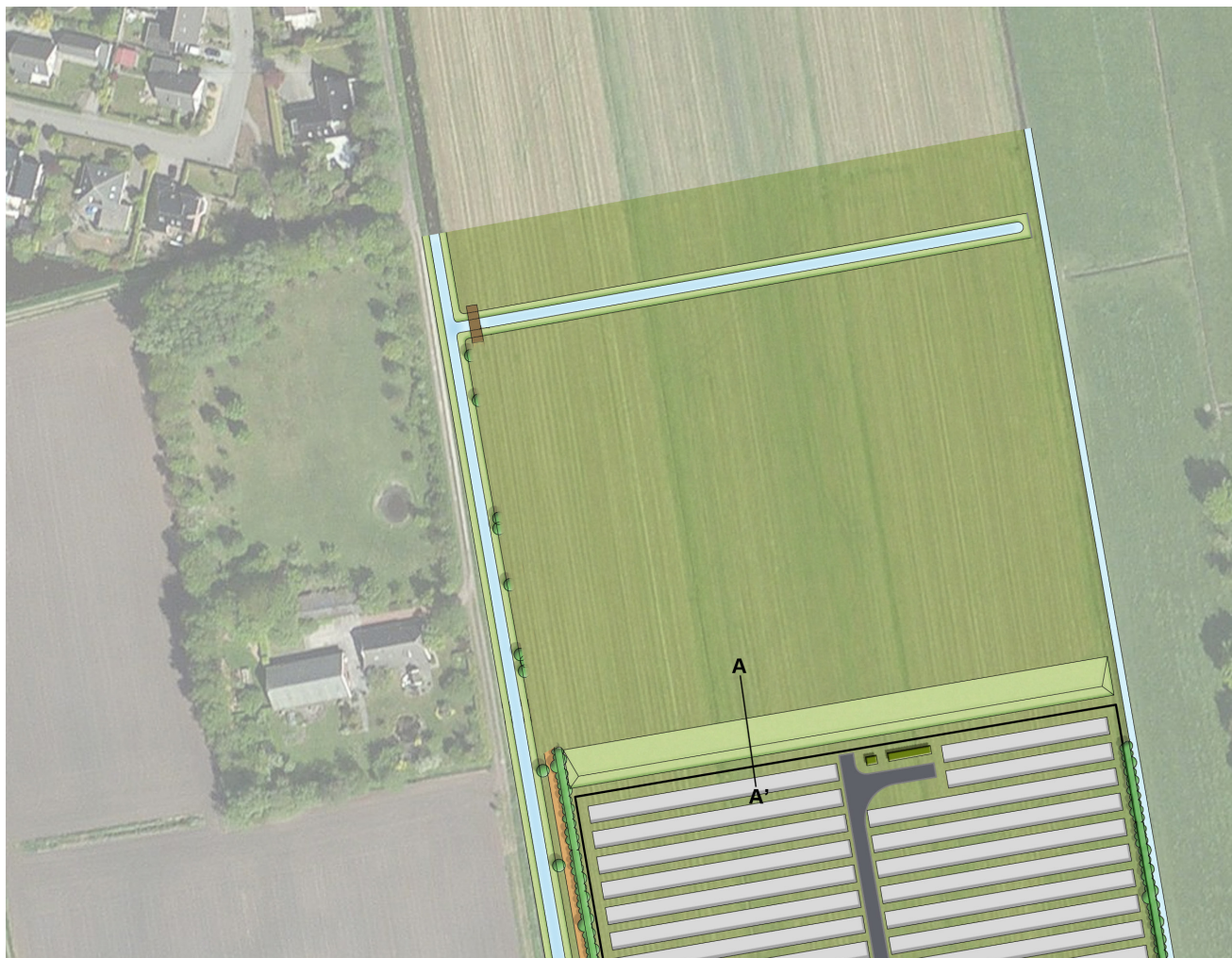
BIJLAGE 2

SCHETSMODELLEN ENTREEGEBIED ZONNEVELD MARUM

20 juli 2016

PLANGEBIED

Voor het entreegebied van het zonneveld in Marum is MD landschapsarchitecten gevraagd door Solarfield om een schets te maken voor het entreegebied. Uitgangspunt is een natuurlijke uitstraling passend in het houtwallenlandschap van het Westerkwartier.

REFERENTIE POELEN

Snipspoel

poel Pierswijk

poel jildieksheide

Inspiratie voor de inrichting van het gebied zijn een aantal poelen die in het houtwallenlandschap van het Westerkwartier liggen.

MODEL1 'JILDIJKSHEIDE'

In dit model gaan we uit van een natuurlijke inrichting van het gebied. De referentie die we hierbij gebruiken is de poel op de Jildijksheide in Opende. Het gebied krijgt een aansluiting op de toekomstige woonwijk in het noorden

MODEL2 'SNIPSPOEL'

In dit model is de referentie de Snipspoel in Kornhorn. Deze poel is toegankelijker gemaakt door een steiger over het water en een schuilhut waar informatie wordt gegeven over het gebied. Er zijn wandelpaden rond de poel aangelegd.

Luchtfoto van de 'Snipspoel' in Kornhorn

COLOFON

Haven Slochteren

16-24

schetsmodellen entreegebied

20-07-2016

UITGEVOERD DOOR

IN OPDRACHT VAN

MD Landschapsarchitecten

Kerklaan 30 Haren

Postbus 6070 9702 HB Groningen

050 52 78 218

contact@mdlandschapsarchitecten.nl

www.md-l.nl

Solarfield

Leonard Springerlaan 19

9727 KB Groningen

MDLandschapsarchitecten

BIJLAGE 3

datum 23-5-2016
dossiercode 20160523-34-13018

STANDAARD WATERPARAGRAAF

(KORTE PROCEDURE)

Plan: ROB Zonnepark Marum

Algemene projectgegevens:

Projectomschrijving: Bouw van een zonnepark
Oppervlakte plangebied: 142617 m²
Toename verharding in plangebied: 0 m²
Kaartlagen geraakt: Ja

Aanvrager / initiatiefnemer:

Naam: J. Posthumus
Organisatie: Rho Adviseurs voor de leefruimte
Postadres: Druifstreek 72C
PC/plaats: 8911 LH Leeuwarden
Telefoon:
Fax:
E-mail: jan-jacob.posthumus@rho.nl

Gemeente Marum

Contactpersoon: A. Bergsma
Telefoon: 0594-283653
E-mail: a.bergsma@marum.nl

Waterbeleid

Sinds 1 november 2003 is het verplicht plannen in het kader van de Wet op de Ruimtelijke Ordening te toetsen op water. Het doel van deze watertoets is waarborgen dat waterhuishoudkundige doelstellingen expliciet en op een evenwichtige wijze in beschouwing worden genomen. De waterhuishouding bestaat uit de overheidszorg die zich richt op het op en in de bodem vrij aanwezige water, met het oog op de daarbij behorende belangen. Zowel het oppervlaktewater als het grondwater valt onder de zorg voor de waterhuishouding. Naast veiligheid en wateroverlast (waterkwantiteit) worden ook de gevolgen van het plan voor de waterkwaliteit en verdroging onderzocht. De belangrijkste beleidsdocumenten op het gebied van de waterhuishouding zijn de Vierde Nota Waterhuishouding, Anders omgaan met water: Waterbeleid 21e eeuw, de Europese Kaderrichtlijn Water, Beleidslijn ruimte voor de rivier en de nota Ruimte. In het Nationaal Bestuursakkoord Water worden de gezamenlijke uitgangspunten geformuleerd voor een integraal waterbeleid in de 21e eeuw. De verantwoordelijkheid voor de te treffen waterhuishoudkundige maatregelen gericht op: vasthouden, bergen en afvoeren van water ligt bij het waterschap (trits: kwantiteit) en het schoon houden, scheiden en zuiveren van water (trits: kwaliteit) ligt bij alle betrokkenen en het waterschap.

Provincies en gemeenten zorgen voor een integrale afweging en leggen deze vast in provinciale beleidsplannen en streekplannen, respectievelijk structuur- en bestemmingsplannen. De provincie geeft richting aan ruimtelijke ontwikkeling door de gebieden te benadrukken die van nature het eerst onder water komen te staan bij hevige regenval of overstromingen. De provincie wil dat deze gebieden gevrijwaard blijven van kapitaalintensieve functies.

Het beleid van waterschap Noorderzijlvest is verwoord in het Waterbeheerprogramma 2016- 2021 en in de Notitie Water en Ruimte 2013. De ruimtelijke zonering van de provincie heeft het waterschap vertaald naar een eigen zonering met water als belangrijkste element. Het waterschap benadrukt in haar functiezonering de volgende aspecten: de hoogte van de waterpeilen en het gewenste grondwaterregime (GGOR), een optimale wateraanvoer en -afvoer (waterkwantiteit), de waterkwaliteit voor verschillende functies en de inpassing van water in het landschap.

Geraakte kaarten in plangebied:

Hoofdwatervgangen

Hoofdwatervgangen zijn de belangrijkste watervgangen voor de wateraanvoer en waterafvoer van een gebied. Deze zijn essentieel voor het goed functioneren van het watersysteem. Tevens hebben de hoofdwatervgangen een waterbergende functie. Alle watervgangen, inclusief de daarin gelegen kunstwerken (bruggen, duikers, stuwten, gemalen enz.) worden beschermd door middel van de Keur van waterschap Noorderzijlvest. Voor het verrichten van handelingen binnen de kern- en beschermingszone is een watervergunning nodig. De kernzone betreft de watervgang tussen de beide boveninsteken, de beschermingszone reikt tot 5 m buiten de beide boveninsteken. Meer informatie over watervergunningen is te verkrijgen via vergunningen@noorderzijlvest.nl

Ondiepe storende lagen

Hier komen ondiepe storende lagen voor. Deze lagen, die vaak uit klei of leem bestaan, zorgen ervoor dat hemelwater moeilijk in de grond kan infiltreren. Hierdoor kan er wateroverlast ontstaan bij hevige neerslag. Deze locaties zijn zonder aanvullende maatregelen ongeschikt voor bijvoorbeeld woningbouw.

WATERADVIES Waterschap Noorderzijlvest

De wijziging van de bestemming en/of de omvang van onderdelen in het plan hebben invloed op de waterhuishouding en/of raken de belangen van het waterbeheer en/of die van de initiatiefnemer.

Gelijkblijvend/afname verhard oppervlak

Indien het verhard oppervlak in een ruimtelijk plan toeneemt met meer dan 750m² is het vereist om de mogelijkheden voor afkoppelen van regenwater te onderzoeken en vast te leggen.

Riolering

Bij de aanleg van riolering in een nieuw plan wordt uitgegaan van de aanleg van een gescheiden stelsel, daar waar het, gelet op de aard van de aangesloten verharde oppervlakken en de mogelijke verontreiniging daarvan, verantwoord is. De initiatiefnemer van een afkoppelproject dient aannemelijk te maken dat het omringende watersysteem over voldoende berging- en afvoercapaciteit beschikt. Dit wordt in samenspraak met waterschap Noorderzijlvest vastgelegd. Tevens worden mogelijkheden om water langer vast te houden, worden zoveel mogelijk benut.

Vervuiling verhard oppervlak

Het is alleen mogelijk om verhard oppervlak, aangemerkt als schoon, af te koppelen. Dit wordt in overleg met waterschap Noorderzijlvest bepaald. Maatregelen om vervuiling te voorkomen dan wel te verminderen kunnen noodzakelijk zijn. Voorbeelden hiervan zijn:

Voorbeelden beperken gebruik uitlogende materialen

- Uitlogende materialen voorzien van een coating
- Toepassen van olie-/ vetafscidders bij wegen en parkeerplaatsen
- In sommige gevallen mag hemelwater van vervuild verhard oppervlak via een voorzuivering, zoals een bodempassage (groenstrook), helofytenfilter of afscheider worden afgevoerd naar het oppervlaktewater of grondwater. Bij ernstiger vervuild oppervlak dien een verbeterd gescheiden rioolsysteem te worden toegepast.

Nieuw stedelijk gebied

In nieuwe stedelijke gebieden dient het watersysteem zodanig aangelegd te worden dat wateroverlast voorkomen wordt. Door de toename van het verharde oppervlak zal neerslagwater sneller tot afvoer komen. Dit veroorzaakt pieken in de waterafvoer. Om het afwentelen van problemen te voorkomen dient de afvoer in de nieuwe situatie de huidige maatgevende afvoer niet te overschrijden. Veelal kan wateroverlast voorkomen worden door voldoende bergingscapaciteit in het oppervlaktewatersysteem te creëren, eventueel in combinatie met infiltratie in de bodem als het gebied hier de mogelijkheid voor heeft.

Bestaand stedelijk gebied

In bestaand stedelijk gebied is ruimte moeilijk te vinden. Bij herinrichting zal het als streefdoel worden ingebracht door het waterschap in het planvormingsproces. Ruimte voor oppervlaktewater in stedelijk gebied is vaak duur. Inzetten op meervoudig ruimtegebruik is daarom een mogelijkheid om te overwegen. Als dat niet voldoende ruimte oplevert zal buiten het stedelijk gebied ruimte moeten worden gezocht ter compensatie. Uitgangspunt is het behoud van het watersysteem en het bergend vermogen ervan in het stedelijk gebied. Binnen het bebouwde gebied mogen hiertoe geen watergangen worden gedempt, tenzij er met het waterschap afspraken zijn gemaakt over compensatie van de afvoer en berging. Met het dempen van sloten, aanleggen van dammen en lange duikers in plaats van een sloot moet kritisch worden omgegaan.

Goed omgaan met het relatief schone hemelwater biedt veel kansen. Zo kunnen we veel problemen in het stedelijk watersysteem oplossen of voorkomen. Grondwateronttrekking voor drinkwater worden minder als men in stedelijk gebied meer gebruik maakt van hemelwater. Bijvoorbeeld voor sproeien van tuinen of spoelen van toiletten vanuit een grijs watercircuit.

Grondwater

In nieuw bebouwd gebied wordt een minimale drooglegging voor woningen geadviseerd van 1,30 meter. Daarnaast dient rekening gehouden te worden met een minimale ontwateringsdiepte van 0,70 meter. Bij kruipruimteloos bouwen kan een kleinere drooglegging toegepast worden. In een ruimtelijk plan kan een variërende drooglegging gerealiseerd worden in overleg met waterschap Noorderzijlvest. Bij gebieden die met enige regelmaat mogen inunderen kan een kleinere drooglegging toegepast worden (groenstroken, ecologische zones). Op deze manier kan op creatieve wijze invulling gegeven worden aan de vereiste waterberging (zie onderstaande tabel minimale droogleggingseisen). Als dit toegepast wordt dient dit in de waterparagraaf vastgelegd te worden.

Droogleggingseisen:

- Woningen met kruipruimte
1,30 meter
- Woningen zonder kruipruimte
1,00 meter
- Gebiedsontsluitingswegen
0,80 meter
- Erftoegangswegen
0,80 meter
- Groenstroken / ecologische zones
0,50 meter

Invloed op de waterhuishouding

Het aanwezige oppervlaktewater dient niet alleen voldoende ruimte te hebben voor het afstromende hemelwater, maar ook aan de inrichting dient aandacht te worden besteed. Voor een gezond watersysteem is de inrichting en het beheer van het bestaande of nieuw te realiseren oppervlaktewater belangrijk. Bij oppervlaktewatersystemen in stedelijk gebied wordt daarom gestreefd naar zo groot mogelijke eenheden.

BETROKKENHEID waterschap Noorderzijlvest

Voor de verdere procedurele afhandeling van de watertoets is het van belang om het waterschap verder te betrekken en rekening te houden met de in dit document aangegeven adviezen. Wij verzoeken u ons te informeren over de wijze waarop het plan verder zal worden voorbereid en wat het uiteindelijk ontwerp/inrichting van het plangebied zal zijn. Bij eventuele aanpassingen in het ontwerp en/of in de zienswijzen in relatie tot waterhuishoudkundige inrichting, adviseren wij de Digitale Watertoets nogmaals uit te voeren. In ieder geval wil het waterschap betrokken blijven en geïnformeerd worden bij de verdere planvorming van dit project. Graag het waterschap nader informeren over de verdere planuitwerking en eventueel een overleg

plannen met de aangegeven contactpersoon van het waterschap.

De uitkomst van deze Watertoets is een jaar geldig.

Mocht u aanvullende informatie hebben met betrekking tot deze watertoets (schetsontwerpen, relevante documentatie enz.), raden wij u deze per e-mail op te sturen naar advies@noorderzijlvest.nl onder vermelding van de unieke code, te vinden aan het begin van deze notitie. Met de extra informatie kunnen we een nog beter passend advies geven over uw specifieke situatie.

Bij eventuele vragen kunt u eveneens contact opnemen met het waterschap Noorderzijlvest, de heer E.W. Rittersma, tel. 050-304 8337 (op donderdagen niet aanwezig) .

De WaterToets 2014

BIJLAGE 4

NOTA VAN ZIENSWIJZEN ONTWERP OMGEVINGSVERGUNNING ZONNEPARK MARUM

GEMEENTE MARUM 20151077 / 24-08-2016
NOTA VAN ZIENSWIJZEN ONTWERP OMGEVINGSVERGUNNING ZONNEPARK
MARUM

<u>INHOUDSOPGAVE</u>	<u>blz</u>
1. INLEIDING	1
2. ZIENSWIJZEN	1
3. BEANTWOORDING ZIENSWIJZEN	1
Bijlage 1 Zienswijzen	

**Nota van zienswijzen ontwerp
omgevingsvergunning Zonnepark Marum**

Code 20151077 / 24-08-2016

1. INLEIDING

Met ingang van 17 juni 2016 is de ontwerp-omgevingsvergunning voor de aanleg van het zonnepark Marum gedurende zes weken ter inzage gelegd. Gedurende deze termijn kon door een ieder zienswijzen bij het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Marum naar voren worden gebracht.

2. ZIENSWIJZEN

Zienswijzen op het ontwerp omgevingsvergunning Zonnepark zijn ingekomen van de volgende instanties, verenigingen, bedrijven en personen:

1. De heer Prof. dr. J.Th.M. De Hosson wonende te (9363XB) Marum aan de Pierswijk 3, mede namens:
  - L.I. de Vries, wonende te (9363XB) Marum aan de Linsterlaan 54;
  - H.W. Nijhof, wonende te (9363XB) Marum aan de Linsterlaan 54/A;
2. De heer K. Bakker, wonende te (9363AT) Marum aan de Malijksepad 11.
3. Mevrouw B. Tabak, wonende te (9363KC) Marum aan de Singel 20.
4. Provincie Groningen

De zienswijzen zijn als bijlage bij de zienswijzennota toegevoegd.

3. BEANTWOORDING ZIENSWIJZEN

Bij de beantwoording van de zienswijzen zal allereerst iedere zienswijze kort worden weergegeven. Vervolgens volgt de gemeentelijke reactie op de zienswijzen en tenslotte wordt in een apart voorstel aangegeven in hoeverre de zienswijze aanleiding geeft tot een aanpassing van de ontwerp-omgevingsvergunning.

1. Zienswijze Indieners 1

Thema 'Wandelpad'

Indieners staan in beginsel positief tegenover de realisering van het zonnepark dat bijdraagt aan een duurzame energieontwikkeling. Echter zij zijn het op een aantal punten niet eens met de uitwerking om dit doel te bereiken. Voorgesteld wordt om het onderdeel 'Wandelpad' geheel uit het plan te schrappen, en wel om de volgende redenen:

1. Aan de duurzame energievoorziening voegt een wandelpad niets essentieels toe en komt het uiteindelijke doel van het zonnepark met het doorstrepen van 'het wandelpad' geenszins in gevaar.
2. Het voorgestelde wandelpad is tevens geen noodzakelijk instrument voor landschappelijke inpassing. Immers, men kan moeilijk beweren dat het wandelpad iets bijzonders toevoegt aan de 'landschappelijke uitstraling'. Er is helemaal niets speciaals te ontdekken op deze wandelroute en alles wat er te zien zou zijn, d.w.z. de zonnepanelen, moet volgens de plannen zoveel mogelijk aan het zicht worden onttrokken.

3. Er zijn genoeg voorbeelden te vinden waarbij wandelpaden, zonder direct aanwonenden, fietspaden worden; fietspaden worden- zeker op het plateland- brommerpaden en brommerpaden worden (country cross) paden voor motoren, et cetera.

Reactie

In overleg met de gemeente en de initiatiefnemers is besloten om van 'wandelpad' rondom het zonnepark af te zien. Dit betekent concreet dat het wandelpad aan de zuid- en westrand niet in het ontwerp wordt meegenomen. Enkel de 'natuurzone' aan de noordkant van het park wordt toegankelijk.

Voorstel

Dit wordt in de ruimtelijke onderbouwing en het landschappelijk inpassingsplan aangepast. Dit is tevens een wijziging in de omgevingsvergunning.

Thema 'Toegangsweg'

Indieners staan in beginsel positief tegenover de realisering van het zonnepark dat bijdraagt aan een duurzame energieontwikkeling. Indieners willen echter een verduidelijking met betrekking tot het gebruik en onderhoud van de toegangsweg. De aanleg en het noodzakelijke onderhoud van het zonnepark zorgt voor een zware aanslag op de toegangsweg. Indieners stellen voor om de toegangsweg naar sectie C, nummer 8723 vanaf de Lindsterlaan te asfalteren. Ze zijn tevens bereid, als omwonenden, om hieraan bij te dragen.

Reactie

De gemeente Marum gaat uitzoeken of het asfalteren van de toegangsweg financieel haalbaar is. De aanlegperiode van het zonnepark kan gepaard gaan met verkeersbewegingen die de kwaliteit van de toegangsweg kunnen aantasten. Om dit te voorkomen worden tijdens de aanlegperiode voorzorgmaatregelen genomen om enige aantasting te voorkomen.

Tijdens de exploitatietijd van het zonnepark wordt de toegangsweg slecht sporadisch gebruikt door een onderhoudsbusje. Deze zorgt niet voor schade aan de weg. Verder geldt voor de toegangsweg het 'recht van overpad'. Het recht van overpad is een privaatrechtelijke zaak, die privaatrechtelijk moet worden opgelost. Hiervoor worden tussen de initiatiefnemer en de gemeente Marum afspraken overgemaakt, waarin onder andere onderhoudsafspraken vastgesteld zullen worden.

Voorstel

De zienswijze leidt niet tot wijzigingen in de omgevingsvergunning.

Thema 'Participatie'

Indieners staan in beginsel positief tegenover de realisering van het zonnepark en daarmee bij te dragen een aan duurzame energieontwikkeling. Indieners willen echter een verduidelijking met betrekking tot participatie in het zonnepark. Er wordt gevraagd om de manier van participatie te concretiseren.

Reactie

Het zonnepark wordt opengesteld voor financiële participatie voor omwonenden. Deze optie houdt in dat de omgeving zelf mee kan investeren in het park. Solarfields maakt participatie mogelijk middels obligaties. Omwonenden maar ook andere geïnteresseerden kunnen een obligatie aanschaffen. De richtprijs van een obligatie zal rond de 250 euro liggen (prijs zal later definitief worden vastgesteld). Deze vorm geeft een vast rendement gedurende de looptijd van 10 jaar. Het rendement zal in een later stadium definitief worden vastgesteld omdat deze afhankelijk is van verschillende nog variabele factoren zoals, definitieve bouwkosten en de daadwerkelijke financieringsvoorwaarden.

Voorstel

Voorgaande reactie wordt in de ruimtelijke onderbouwing verwerkt. Dit is tevens een wijziging in de omgevingsvergunning.

2. Zienswijze Indiener 2

Indiener heeft een aantal opmerkingen en vragen omtrent het zonnepark.

1. Indiener vraagt voor hoelang de exploitatie van het zonnepark is.

Reactie gemeente:

De exploitatie van het zonnepark zal gedurende 25 jaar plaatsvinden. De omgevingsvergunning wordt ook voor deze periode verleend.

2. Indiener vraagt of het gebied na deze periode teruggebracht wordt in de huidige staat.

Reactie gemeente:

De veronderstelling van indiener is juist, het zonnepark wordt na de periode van 25 jaar afgebroken en teruggebracht in zijn oorspronkelijk staat (agrarisch). Dit met uitzondering van de natuurzone aan de noordkant van het zonnepark. Deze draagt bij aan de landschappelijke kwaliteit van de omgeving en zal daarom niet verwijderd worden.

3. Indiener vraagt of de huidige bestemming weer van kracht wordt.

Reactie gemeente:

De omgevingsvergunning is een gebruiks- en bouwrecht bovenop de huidige bestemmingsplanregeling. Dat houdt in dat de agrarische bestemming, zoals die is opgenomen in het geldende bestemmingsplan op de gronden blijft liggen. Na afloop van deze periode komen de rechten, namelijk het realiseren van een zonnepark, te vervallen.

4. Hoe zit het met eventuele verlenging van de periode?

Reactie gemeente:

Een eventuele verlenging is nu nog niet aan de orde, het is de bedoeling dat het zonnepark na 25 jaar wordt afgebroken. Hoe de beleidsinzichten over 25 jaar zijn kunnen we nu natuurlijk nog niet inschatten. Dit zal te zijner tijd aan de orde komen. In dit stadium is hier nog geen inzicht in.

5. Waar wordt dit vastgelegd en welke garantie wordt hierbij gegeven?

Reactie gemeente:

Alle voorwaarden, waaronder de tijdelijkheid van het zonnepark, worden door het besluit tot verlening van de omgevingsvergunning vastgelegd. Er wordt vergunning verleend voor het project, zoals het is aangevraagd en gemotiveerd in de ruimtelijke onderbouwing, met de daarvan deel uitmakende landschappelijke inpassing.

6. Indiener geeft aan dat het zonnepark ernstige afbreuk doet aan het landschap tussen het dorp en de Pierswijk. Onder andere de hoogte van de zonnepanelen (3,3 meter) tast het landschap onevenredig aan. Indiener vraagt zich af op welke manier het zonnepark een versterking voor de ruimtelijke omgeving oplevert. Zowel bij realisatie als bij beëindiging.

Reactie gemeente:

Het zonnepark is een nieuw element in het landschap in het buitengebied van Marum. Het is dan ook van belang dat het goed landschappelijk ingepast wordt. Ten behoeve hiervan is een landschappelijk inpassingsplan opgesteld. Hierbij is onder andere rekening gehouden met de maximale hoogte van de zonnepanelen. De ruimtelijke onderbouwing en de voorschriften bij de omgevingsvergunning voorzien hierin. Op deze wijze wordt het zonnepark passend gemaakt in het landschap. Na afloop wordt het zonnepark afgebroken en wordt het projectgebied in zijn oorspronkelijke staat (agrarisch) terug gebracht.

7. Indiener vraagt zich af of er naast de landschappelijke inpassing andere neveneffecten zijn te verwachten. De vraag is of sprake is van enige vorm van geluidshinder.

Reactie gemeente:

Het zonnepark vormt een inrichting in de zin van de Wet milieubeheer. Het zonnepark is een type A-inrichting. De inrichting, inclusief de transformatorhuizen, valt daarmee onder de werkingssfeer van het Activiteitenbesluit. Het Activiteitenbesluit geeft doelvoorschriften voor geluid, van onder andere geluid dat veroorzaakt wordt door in de inrichting aanwezige installaties en toestellen. Met betrekking tot geluidsgevoelige objecten (onder andere woningen) geldt een norm van 50 dB(A) in de dagperiode, 45 dB(A) in de avondperiode en 40 dB(A) in de nachtperiode op de gevels van deze objecten.

De transformatorhuizen worden op een zodanige afstand tot woningen gerealiseerd dat geen sprake zal zijn van geluidsoverlast. Gezien de grote afstand van de transformatorhuizen tot geluidsgevoelige objecten en de natuurlijke isolatie tussen deze objecten kan gesteld worden dat aan de genoemde normen voldaan wordt. De natuurlijke isolatie betreft de aan te leggen houtsingels en de grondwal aan de noord- en zuidkant. Hiermee wordt de geluidsemissie naar de omgeving, met name voor nabijgelegen woningen, aanzienlijk beperkt. Nader onderzoek wordt niet noodzakelijk geacht.

8. Heeft of krijgt het stroomnet in de omgeving van het aan te leggen zonnepark voldoende capaciteit om alle opgewekte stroom te verwerken? Welke garantie is er voor de inwoners van de gemeente Marum op dit vlak? Worden omvormers van particulieren bij veel zon vanwege overcapaciteit uitgeschakeld (gebeurt automatisch bij piekbelasting van het net). Mocht dit zich voordoen, hoe wordt dit dan richting burgers opgelost?

Reactie gemeente:

De gemeente heeft energiebedrijf Enexis gevraagd hiervoor een reactie te geven. In een reactie geeft Enexis het volgende aan:

De hier te realiseren aansluiting voor het zonnepark (tussen 1,75 en 6 MVA) zal aangesloten worden op het verdeelstation in Marum. Dit station heeft ruim voldoende capaciteit voor het afvoeren van het terug te leveren vermogen van het zonnepark. En dit zal zeker geen invloed hebben op het plaatselijke Distributienet waardoor afschakelen van omvormers ten gevolge van het aansluiten van dit zonnepark niet aan de orde zal zijn.

Als er problemen met omvormers ontstaan in de Laagspanning distributienet (waar woningen) op zijn aangesloten komt dit door te veel woningen met PV-installaties op een kabel en niet door het zonnepark van Solarfields.

9. Indiener vraagt om een verduidelijking van de participatie in het zonnepark met betrekking tot het 1^e en 2^e recht.

Reactie gemeente:

De kaders hiervan moeten nog verder worden ingevuld, het tweede recht kan bijvoorbeeld op een bepaalde afstand ingaan, maar dit kan ook gelden voor iedereen die buiten de gemeente grenzen van Marum woont. Dit zal in samenspraak met de initiatiefnemers in een later stadium definitief worden gemaakt.

10. De gemeente Marum geeft aan mede vanwege de duurzaamheidsambitie mee te willen werken aan de realisatie van dit zonnepark. Wegen de te verwachten legesopbrengsten en hogere huuropbrengst echt op tegen de aantasting van het landschap?

Reactie gemeente:

Het zonnepark is een nieuw element in het landschap in het buitengebied van Marum. Het is dan ook van belang dat het goed landschappelijk ingepast wordt. Ten behoeve hiervan is een landschappelijk inpassingsplan opgesteld, waarbij sprake is van een versterking van het landschap.

De gemeente heeft, vanwege zijn duurzaamheidsambitie, het voornemen om mee te willen werken aan de realisatie van dit project. Hierbij heeft het economisch belang geen rol gespeeld.

Voorstel

De zienswijze leidt niet tot wijzigingen in de omgevingsvergunning.

3. Zienswijze Indiener 3

Indiener heeft een aantal op- en aanmerkingen op het project:

1. Indiener vraagt zich, vanwege de overcapaciteit aan zonne-energie in de provincie Groningen, of onderhavig zonnepark zin heeft.

Reactie gemeente:

Het initiatief past zowel binnen de duurzaamheidsambitie van het Rijk, de provincie Groningen en de gemeente. De provincie Groningen heeft de doelstelling om 300 hectare aan zonneparken mogelijk te maken met een totale vermogen van 300 megawatt. Deze doelstelling is nog niet bereikt. De realisatie van dit project draagt daarom bij aan de doelstelling.

2. Indiener geeft aan dat de locatie discutabel is, omdat deze zo vlak grenst aan bebouwing.

Reactie gemeente:

Het feit dat de locatie vlak bij bebouwing ligt is op zichzelf geen reden om aan te nemen dat de locatie discutabel is. In het provinciale beleid wordt hier expliciet in voorzien, onder voorwaarde van provinciale begeleiding.

3. Indiener geeft aan dat tijdens de informatieavond is aangegeven dat de hoogte van de zonnepanelen twee meter hoog zou zijn. In het ontwerp blijkt dit drie meter te zijn. Tevens wordt aangegeven dat het zicht vanuit de Singel 20 op het zonnepark niet fijn is. Indiener hoopt dat het nu nog ingerichte landbouwgebied wordt ingedeeld ten behoeve van vijvers, bomen en planten.

Reactie gemeente:

Gelet op het belang van het realiseren van duurzame energie, gelet op het feit dat er geen recht op een blijvend vrij uitzicht bestaat, is de gemeente van mening dat aan de aantasting van het uitzicht van indieners geen doorslaggevende betekenis toekomt. Het belang van het exploiteren van een zonnepark voor duurzame energie weegt zwaarder dan het belang van indieners bij het behoud van uitzicht.

Tevens is met het ontwerp van de landschappelijke inpassing rekening gehouden met de maximale hoogte van de zonnepanelen. De landschappelijke inpassing wordt op een zodanige manier vormgegeven dat het zicht op de panelen zoveel mogelijk beperkt wordt.

Inmiddels zijn met omwonenden afspraken gemaakt over de invulling van het noordelijk deel van het plangebied, waar indiener zicht op heeft. Dit wordt niet ingericht met zonnepanelen, maar krijgt het karakter van natuurzone. Deze natuurzone zorgt voor een natuurlijke overgang tussen de woonwijk Alberdaheerd en het zonnepark, passend in het houtwallenlandschap van het Westerkwartier. Hierbij wordt voorzien in een poel, bomen en planten. Dit wordt verwerkt in de ruimtelijke onderbouwing en het landschappelijk inrichtingsplan.

4. Indiener maakt zich tot slot zorgen over de eventuele verkoopbaarheid van haar woning en mogelijke planschade die door het zonnepark ontstaat.

Reactie gemeente: De gemeente is van mening dat eventueel nadelige invloed van het plan op de waarde van de percelen van indieners, er geen grond bestaat voor de verwachting dat die waardevermindering zodanig zal zijn dat wij bij de afweging van de belangen hieraan een groter gewicht hadden moeten toekennen. Het staat belanghebbenden in beginsel vrij om een verzoek tot planschadevergoeding in te dienen, dit staat het verlenen van de omgevingsvergunning echter niet in de weg.

Voorstel

De zienswijze leidt op zich niet tot wijzigingen in de omgevingsvergunning, maar wel tot het verwerken van de (ambtshalve) nadere uitwerking van het noordelijk deel van het gebied in de omgevingsvergunning.

4. Zienswijze Provincie Groningen

Volgens de provincie Groningen is niet voldaan aan de voorwaarde uit de Omgevingsverordening dat de locatiekeuze en de landschappelijke inpassing door een bij de provincie werkzame deskundige wordt begeleid. De provincie biedt aan om op korte termijn hierover in overleg te gaan.

Reactie

De Omgevingsverordening is op 1 juni 2016 opnieuw vastgesteld, toen is deze begeleidingsverplichting in de verordening voor zonneparken geïntroduceerd. De verordening is in werking getreden op 12 juli 2016. De aanvraag om omgevingsverordening is gedaan op 9 juni 2016, als resultante van een langdurige voorbereiding. Toen gold de bedoelde verplichting nog niet. Wel is voorafgaande aan de aanvraag in het kader van de pilot “begeleidingsgroep zonneparken” dit initiatief meermalen besproken met deskundigen van de provincie op het gebied van stedenbouw en landschapsarchitectuur. Materieel is daarmee wel voldaan aan de voorwaarde uit de provinciale verordening.

Overigens ziet de aldus voorgeschreven “maatwerkmethode” niet primair in gesprekken over de locatiekeuze als zodanig, maar heeft “als doel om op bedrijfsniveau overeenstemming te bereiken over omvang, situering en inrichting van het bouwperceel”, in dit geval het zonnepark. Dit houdt in dat een geheel andere locatie dan niet meer aan de orde is, hooguit een plaatselijke verschuiving.

De gemeente en de initiatiefnemers gaan met de provincie Groningen in gesprek. Gemeentelijke Inzet van dit overleg is dat de pilotgesprekken worden aangemerkt als maatwerkgesprekken in de zin van de nieuwe verordening.

Voorstel

De zienswijze leidt niet tot wijzigingen in de ontwerp-omgevingsvergunning.

BIJLAGE 1

Aan:

Burgermeester & Wethouders
Gemeente Marum
Molenstraat 45, 9363 BA Marum

GEMEENTE MARUM	
ingekomen	dr. J.Th.M. De Hosson
	Postbus 24
	9363ZG Marum
26 JUL 2016	Adres: Pierswijk 3, 9363 XD Marum
	Tel: 0594-642128
behandelaar	<i>RaW</i> e-mail: dehosson@xs4all.nl
reg.nr.	t.m.de.hosson@ruc.nl
class.nr.	-1731212

A A N T E K E N E N

Datum: 23 juli 2016 ; Ref: Zonnepark_1

Betreft: Aanvraag omgevingsvergunning, nummer 2393135 (09-06-2016), Ruimtelijke onderbouwning Zonnepark Marum Albedaheerd CODE 20151077 (09-06-2016) en Ontwerp omgevingsvergunning 2016-0354 (14-06-2016).

Geachte College van B&W van de Gemeente Marum,

Met referte aan het ontwerp-omgevingsvergunning nummer 2016-0354, d.d. 14 juni 2016, met bijbehorende stukken voor de aanleg van een zonnepark aan de zuidoostkant van het dorp Marum (zie bovenvermeld), berichten wij u als direct aanwonenden en belanghebbenden het volgende:

Wij ondersteunen de gedachte van de gemeente Marum om met het 'Zonnepark Marum Albedaheerd' een bijdrage te leveren aan een duurzamere energievoorziening. Het voorgestelde concept-plan biedt een aantal prima voorstellen maar op een belangrijk punt zijn we het niet eens met de uitwerking om dat doel te bereiken.

Onze kritiek concentreert zich op het voorstel om een wandelpad aan te leggen, aan de westkant, de zuidkant en aan de oostkant (althans volgens de tekst wordt gesproken van "aan de zuid- en westrand wordt een wandelpad...aangelegd" en ook "aan de oostkant wordt de bestaande beplanting langs het wandelpad versterkt", terwijl een wandelpad aan de oostkant uit bijlage 1 CODE 20151077 onder 'landschappelijke' inpassing niet zo duidelijk blijkt).

Wij stellen voor het onderdeel 'wandelpad' geheel uit het plan te schrappen en wel om de volgende redenen:

-1- Aan de *duurzame energievoorziening* voegt een wandelpad niets essentieels toe en komt het uiteindelijke doel van het zonnepark met het doorstrepen van 'het wandelpad' geenszins in gevaar.

-2- Het voorgestelde wandelpad is tevens geen *noodzakelijk instrument voor landschappelijk inpassing*. Immers, men kan moeilijk beweren dat het wandelpad iets bijzonders toevoegt aan de 'landschappelijke uitstraling'. Er is helemaal niets speciaals te ontdekken op deze wandelroute en alles wat er te zien zou zijn, d.w.z. de zonnepanelen, moet volgens de plannen zoveel mogelijk aan het zicht worden onttrokken.

-3- Er zijn genoeg voorbeelden te vinden waarbij wandelpaden, zonder direct aanwonenden, fietspaden worden; fietspaden worden- zeker op het platteland- brommerpaden en brommerpaden worden (country cross) paden voor motoren, et cetera.

Tevens is met toestemming van de gemeente een aantal jaren geleden een gigantische mestlo – een eminent schoolvoorbeeld van horizonbevuiling- langs de uitvalweg van dit wandelpad naar de Lindsterlaan gebouwd. Op die plek lokt een onbeheerd wandelpad vernielingen aan silo, mogelijkkerwijs ook aan de zonnepanelen, alsmede vandalisme uit.

Aan geluidsoverlast en mogelijk verhoging van (kleine) criminaliteit en vernielzicht hebben wij, als direct aanwonenden en we nemen aan de Gemeente Marum dus ook, geen behoefte. Derhalve: alleen al hierom, gewoon niet doen.

-4- Volgens het kadastrale onderzoek dat we, weliswaar een paar jaar geleden, door het notariskantoor Mr. W.J. Ludwig, notaris te Grootegast, hebben laten uitvoeren t.a.v. de erfdienstbaarheden op de omliggende kavels, bestaat er vanuit rechtswegen *geen* erfdienstbaarheid op de uitvalsweg voor een dergelijk wandelpad vanaf sectie C, nummer 8723 naar de Lindsterlaan. Het voorgestelde wandelpad is juridisch o.i. derhalve niet afgedekt en ook niet verdedigbaar als noodzakelijk instrument om de doelstellingen te bereiken van landschappelijke inpassing en duurzamere energievoorziening.

Samenvattend: het onderdeel 'wandelpad' dient in het concept-plan niet te worden overgenomen en te worden geschrapt. Indien gewenst zijn we gaarne bereid tot nadere mondelinge dan wel schriftelijke toelichting en verdere gedetailleerde motivering van ons standpunt.

Met vriendelijke groet,

L.J. de Vries, Lindsterlaan 54, 9363 XB Marum;

H. W. Nijhof, Lindsterlaan 54/A, 9363XB Marum;

J.Th.M. De Hosson, Postbus 24/ Pierswijk 3, 9363 ZG Marum.

GEMEENTE MARUM

ingekomen

Prof.dr. J.Th.M. De Hosson

Postbus 24

9363ZG Marum

Woonadres: Pierswijk 3, 9363 XD Marum

Tel: 0594-642128

e-mail:

dehosson@xs4all.nl

j.t.m.de.hosson@ruq.nl

Aan:

Burgermeester & Wethouders

Gemeente Marum

Molenstraat 45, 9363 BA Marum

26 JUL 2016

reg.nr.

class.nr.

R+W

-1731212

A A N T E K E N E N

Datum: 23 juli 2016 ; Ref: Zonnepark_2

Betreft: Aanvraag omgevingsvergunning, nummer 2393135 (09-06-2016), Ruimtelijke onderbouwing Zonnepark Marum Albedaheerd CODE 20151077 (09-06-2016) en Ontwerp omgevingsvergunning 201 6-0354 (14-06-2016).

Geachte College van B&W van de Gemeente Marum,

Met referte aan het ontwerp omgevingsvergunning nummer 2016-0354, d.d. 14 juni 2016, met bijbehorende stukken voor de aanleg van een zonnepark aan de zuidoostkant van het dorp Marum (zie bovenvermeld), berichten wij u als direct aanwonenden en belanghebbenden het volgende:

Wij ondersteunen de gedachte van de gemeente Marum om met het 'Zonnepark Marum Albedaheerd' een bijdrage te leveren aan een duurzamere energievoorziening. Het voorgestelde concept-plan biedt een aantal prima voorstellen maar op een belangrijk punt missen we de uitwerking en dit betreft het gebruik van de toegangsweg naar sectie C, nummer 8723 vanaf de Lindsterlaan: pagina 9 van CODE 20151077, "De entree van het park komt aan de zuidkant van het park te liggen".

Zoals het plan beschrijft zal over een langere periode van circa 25 jaar, aanleg en onderhoud van het Zonnepark Marum Albedaheerd via deze entree worden gerealiseerd. Deze toegangsweg is tot nog toe bijna voor de volle 100% door de aanwonenden van Lindsterlaan 54 (de Vries) en Pierswijk 3 (DeHosson) aangelegd en gedurende vele jaren onderhouden. De aantoonbare kosten voor ons bedragen de afgelopen 30 jaar meer dan kEuro 30. Aanleg en het noodzakelijke onderhoud van het Zonnepark Marum Albedaheerd zien wij als een dusdanig zware aanslag op het gebruik van 'ons pad' dat daarvoor een afdoende en over vele jaren bestendige oplossing door Gemeente Marum en SolarFields bv moet worden ontwikkeld.

Het beste, in termen van duurzaamheid en efficiëntie, sowieso belangrijke woorden in de nadere onderbouwing van het Zonnepark, is dat de toegangsweg naar sectie C, nummer 8723 vanaf de Lindsterlaan wordt geasfalteerd. Het gaat hier om een afschrijving over tenminste 25 jaar en in ieder geval zijn de direct aanwonenden bereid hieraan ook in redelijkheid hun steentje bij te dragen.

Indien gewenst zijn we gaarne bereid tot nadere mondelinge dan wel schriftelijke toelichting en verdere gedetailleerde motivering van ons standpunt.

Met vriendelijke groet,

L. J. de Vries, Lindsterlaan 54, 9363 XB Marum;

J.Th.M. De Hosson, Postbus 24/ Pierswijk 3, 9363 ZG Marum.

GEMEENTE MARUM

ingekomen

Prof.dr. J.Th.M. De Hosson

Postbus 24

9363ZG Marum

Woonadres: Pierswijk 3, 9363 XD Marum

Tel: 0594-642128

e-mail:

dehosson@xs4all.nl

j.t.m.de.hosson@ruq.nl

Aan:

Burgermeester & Wethouders

Gemeente Marum

Molenstraat 45, 9363 BA Marum

26 JUL 2016

behandelaar

reg.nr.

class.nr.

B+W

-L731.212

A A N T E K E N E N

Datum: 23 juli 2016 ; Ref: Zonnepark_3

Betreft: Aanvraag omgevingsvergunning, nummer 2393135 (09-06-2016), Ruimtelijke onderbouwing Zonnepark Marum Albedaheerd CODE 20151077 (09-06-2016) en Ontwerp omgevingsvergunning 201 6-0354 (14-06-2016).

Geachte College van B&W van de Gemeente Marum,

Met referte aan het ontwerp-omgevingsvergunning nummer 2016-0354, d.d. 14 juni 2016, met bijbehorende stukken voor de aanleg van een zonnepark aan de zuidoostkant van het dorp Marum (zie bovenvermeld), berichten wij u als direct aanwonenden en belanghebbenden het volgende:

Wij ondersteunen de gedachte van de gemeente Marum om met het 'Zonnepark Marum Albedaheerd' een bijdrage te leveren aan een duurzamere energievoorziening. Het voorgestelde concept-plan omvat een aantal interessante en prikkelend voorstellen.

Op een aantal plaatsen, tenminste 6 keer, komt in de omgevingsvergunningaanvraag voor het Zonnepark Marum Albedaheerd CODE 20151077, het lokale draagvlak ter sprake en wordt gesteld dat 'de initiatiefnemers gaan het park open te stellen voor participatie. Hierbij worden de directe omwonenden de eerste mogelijkheid gegeven om te participeren in het park, waarbij zij het eerste recht hebben met de hoogste vergoeding'. Dat klinkt als een interessant lekkermakertje maar dit wordt op geen enkele wijze ingevuld en nergens ook maar enigszins concreet gemaakt.

Ofschoon het concept-plan op dit punt erg vaag en bij mooie woordjes blijft, onderschrijven we het belang van de lokale betrokkenheid via participatie en verwachten op kortere termijn dat de Gemeente Marum, al dan niet via SolarFields bv, een niet zo zeer abstracte maar een concrete en to-the-point invulling aan deze 'participatie' geeft, zodat we dit aspect veel beter kunnen beoordelen dan nu het geval is.

Wij zien uw voorstellen op dit punt dan ook spoedig met belangstelling tegemoet.

Met vriendelijke groet,

L. J. de Vries, Lindsterlaan 54, 9363 XB Marum;

H. W. Nijhof, Lindsterlaan 54/A, 9363XB Marum;

J.Th.M. De Hosson, Postbus 24/ Pierswijk 3, 9363 ZG Marum.

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij een aantal opmerkingen / vragen omtrent het te wijzigen bestemmingsplan t.b.v. zonnepark.

De gemeente is voornemens mee te werken aan wijziging van bestemmingsplan,

- Is dit voor een vaste periode van een aantal jaren (en hoeveel jaren dan)
of voor zolang het als zonnepark in gebruik is ?
- Wordt het gebied na deze periode teruggebracht in de huidige staat ?
- Wordt de bestemming teruggebracht naar de huidige bestemming ?
- Hoe zit het met eventuele verlenging van de periode ?
- Waar wordt dit vastgelegd en welke garantie wordt hierbij gegeven ?

Omtrent de huidige situatie wordt in hoofdstuk 2 opgemerkt “ rondom het projectgebied bevinden zich tot slot enkele burgerwoningen “

Hierbij worden er 3 genoemd. Een 4^e woning waarvoor de situatie drastisch veranderd word niet genoemd. Het landelijk uitzicht naar het zuidwesten wordt voor deze woning aan Malijksepad 11 volledig teniet gedaan door het aan te leggen zonnepark

Er wordt gesproken over landschappelijke inpassing van het zonnepark in. Echter de te plaatsen zonnepanelen doen ernstig afbreuk aan het landschap tussen het dorp en de Pierswijk. Ook de in het plan genoemde maximaal toegestane hoogte van 3,30 meter maakt dat landschappelijke inpassing het gebied onevenredig aantast.

Zijn er naast aanpassingen aan de omgeving t.b.v. de landschappelijke inpassing andere neven effecten te verwachten ?

Geeft het zonnepark (omvormers ?) geluid, en zo ja kan er sprake zijn van geluidshinder ?

Volgens de ruimtelijke onderbouwing is hier geen onderzoek naar gedaan en wordt er vanuit gegaan dat van geluidsoverlast geen sprake zal zijn. Welke garanties worden omtrent dit punt gegeven ?

Heeft of krijgt het stroomnet in de omgeving van het aan te leggen zonnepark voldoende capaciteit om alle opgewekte stroom te verwerken ?

Welke garantie is er voor de inwoners van de gemeente Marum op dit vlak ? Worden omvormers van particulieren bij veel zon vanwege overcapaciteit uitgeschakeld (gebeurt automatisch bij piekbelasting van het net). Mocht dit zich voordoen, hoe wordt dit dan richting burgers opgelost ?

Bij onderzoek naar de locatiekeuze wordt als randvoorwaarde gesteld dat de uiteindelijke realisatie een versterking voor de ruimtelijke omgeving moet opleveren, ook na beëindiging (sloop / afbraak).

Hoe ziet de gemeente dat, zowel bij aanleg als na afloop van gebruikperiode ?

Voor eventuele participatie in het park wordt aangegeven dat er een 1^e en 2^e recht is, waarbij de 1^e meer voordeel oplevert dan het 2^e recht. Tijdens de inloopavond werd dit verschil niet aangegeven. Is hierover nadere info ?

De gemeente Marum geeft aan mede vanwege de duurzaamheidsambitie mee te willen werken aan de realisatie van dit zonnepark. Wegen de te verwachten legesopbrengsten en hogere huuropbrengst echt op tegen de aantasting van het landschap ?

De aantasting van het landschap direct naast het dorp enkel voor het binnenhalen van 15 tot 20 jaar subsidie vinden wij een heel bijzondere keuze. Na afloop van de subsidieperiode is er niets blijvends opgebouwd. Duurzaamheid is voor dit project dus erg betrekkelijk.

Mede aan de hand van genoemde zaken willen wij u vragen te kiezen voor echte duurzaamheid en behoud van landschappelijke waarden.

Vr.gr,

Kor Bakker
Malijksepad 11
9363 AT Marum
0594-644522
06-46007611

Gemeente Marum,
Burgemeester & Wethouders
Molenstraat 45,
9363 BA Marum.

datum: 27 juli 2016
bericht: t.a.v. Burgemeester & Wethouders + Bouwzaken – Aaf Bergsma
betreft: zienswijze aanleg zonnepanelen-veld
parallel aan Boereveld Marum.

Geachte burgemeester & wethouders

Hierbij mijn op- en aanmerkingen wat betreft de plannen van de gemeente Marum omtrent de aanleg van een zonnepanelenveld.
Vooropgesteld vind ik dat het een plan is in het algemeen belang
(maar toch – hierbij mijn op- en aanmerkingen.

- * Vorige week in nieuws TV Noord werd o.a. vermeld dat binnen de provincie Groningen een overcapaciteit is qua het opwekken van zonne-energie.
In detail weet ik niet precies meer wat het probleem is van een te hoge capaciteit. (het opslaan ??) – Maar vraag is: heeft het dus zin?
Er zijn n.l. al veel particulieren zelfvoorzienend.
- * Locatie is discutabel – zo vlak grenzend aan bebouwing
(zie ook navolgende opmerking solarfields Duitsland)
Alhoewel het in feite landbouwgebied is, is het ook een prachtig natuurgebied.
Er bevinden zich allerlei vogels w.o. zelfs ijsvogels.
- * In Duitsland ziet men vaak solarfields parallel aan grote wegen.
Ik heb begrepen dat een dergelijke voorziening vlakbij de bebouwing moet liggen. Maar ook Marum ligt immers vlakbij de A7
- * Aanvankelijk is op de voorlichtingsavond verteld dat de hoogte zo rond 2 meter zou zijn; later bleek dit toch 3 meter te zijn.
- * woon zelf op de Singel 20, 9363 KC / dit is de hoekwoning met vanuit de serre – blik op solarfields. (dat is natuurlijk niet echt fijn)
- * Mogelijke compensatie:
met achterburen den Hartog aan het Boereveld, welke direct zicht hebben op het veld, heb ik ook het e.e.a. besproken. Zij hopen als compensatie dat

het nu nog landbouwgebied (uitzicht huis den Hartig voor – links en uitzicht Bies vanuit serre) wordt ingedeeld met vijvers, bomen en planten. Ook ik kan me daarin vinden. Kortom dat zou heel fijn zijn.

- * Mijn huis op de Singel 20, 9363 KC staat te koop. Natuurlijk maak me ik me zorgen over de verkoop in combinatie met de aanleg van solarfields. Zal het invloed hebben op de verkoop dan wel verkoopprijs. Zijn hier voorbeelden van ? Wellicht hebben medewerkers Solarfields hier ervaring mee. Kan eventueel planschade worden aangevraagd ?

In afwachting van uw bericht, verdere ontwikkelingen omtrent bovenstaande en met vriendelijke groeten,

Minke Bies Tabak,
de Singel 20,
9363 KC Marum
0594-643417 of 06-52479005

provincie
groningen

GEMEENTE MARUM
ingekomen

29 JUL 2016

behandelaar *RLW*

Aan burgemeester en wethouders van de

gemeente Marum

Postbus 2

9363 ZG MARUM

2016002568
-1731212

Datum : 28 juli 2016
Briefnummer : 2016-40468
Zaaknummer : 638861
Behandeld door : F.H.J. Habraken
Telefoonnummer : (050) 3164365
Antwoord op : Uw e-mail van 17 juni 2016
Bijlage :
Onderwerp : Zienswijze op ontwerp omgevingsvergunning zonnepark te Marum

Geacht college,

Met ingang van 17 juni 2016 is de ontwerp-omgevingsvergunning voor de aanleg van een zonnepark met een omvang van circa 11 hectare aan de zuidoostkant van Marum gedurende zes weken ter inzage gelegd. Tot en met 28 juli 2016 kunnen bij u over de ontwerpvergunning zienswijzen naar voren worden gebracht. Wij zien aanleiding om van deze mogelijkheid gebruik te maken.

Zienswijze

De provincie stimuleert het gebruik van zonne-energie door ruimte te bieden voor de aanleg van zonneparken in het buitengebied. Voorwaarde daarbij is dat de locatie van een park uit een oogpunt van goede ruimtelijke ordening aanvaardbaar is en dat het park landschappelijk goed wordt ingepast. Met het oog daarop is in de Omgevingsverordening bepaald dat de locatiekeuze en de landschappelijke inpassing van een zonnepark met een oppervlakte vanaf 1 hectare aansluitend aan het stedelijk gebied door een bij de provincie werkzame deskundige wordt begeleid. Aan deze voorwaarde is in dit geval niet voldaan.

Gezien onze ambities op het gebied van zonne-energie enerzijds en onze rol bij zonneparken groter dan 1 hectare anderzijds, bieden wij u aan om op korte termijn in overleg te gaan over de locatiekeuze van dit zonnepark en de landschappelijke inpasbaarheid daarvan. Wij vinden een goede samenwerking met gemeenten bij de uitwerking van ons beleid een belangrijke voorwaarde.

Binnenkort wordt contact met u opgenomen om de zaak nader te bespreken.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Groningen:

Namens dezen:

R. Lander
Hoofd van de afdeling Ruimte en Samenleving

